

Fejlődik az ipari park

Vonzó gazdasági környezet



A kerelőszentpáli Oprea Avicom csirkevágóhídja

Fotó: Vajda György

Az autópálya, a repülőtér és a vasút közelsége máris konkrét gazdasági fellendülést eredményezett Kerelőszentpálon. Igaz, a szállítási infrastruktúra fejlődése még nem elég ahhoz, hogy komoly hazai, de mindenekelőtt külföldi gazdasági termelőegységek gyökeret verjenek megénkben.

Vajda György

Pár hónap alatt felhúzott gyáracsarnokok

A Maros Megyei Tanács által működtetett ipari park mellett Kerelőszentpál polgármesteri hivatala is létrehozott egy hasonlót. A cégek számára rendelkezésre bocsátott mintegy 80 hektáros területet néhány év alatt elfoglalták. Az idén többen érdeklődtek a lehetőségek iránt, mint az előző másfél évtizedben – mondja a polgármester. Ez a fokozott érdeklődés annak is köszönhető, hogy Simon István 2020. október 6. és 10. között a gyulafehérvári központú 7-es

számú régió igazgatóságának képviselőjében és csapatával részt vett Münchenben az Expo Real elnevezésű rendezvényen, ahol a befektetőket kereső ipari parkok kínálták ajánlataikat az érdeklődőknek. A kerelőszentpáli iránt egy németországi és egy osztrák, autóipari csarnokokat építő cégvezető érdeklődött, te-repszemlélt is tartott, a tervek kivitelezése viszont a világvárvány miatt elakadt.

(Folytatás a 4. oldalon)

NÉPÚJSÁG falinaptár



Kapható az újságárusoknál!

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Új jelképe van Szovátának

Új vizuális megkülönböztető jele (logója) van Szovátának, amelyet ezután többnyire az eddigi címer helyett használnak. Erről az elmúlt napokban tett bejelentést a város polgármestere.

4.

OPTICA OPTOFARM

A MŰANYAG ÉS ANTIREFLEXES LENCSEKRE MOST **50% KEDVEZMÉNYT** ADUNK.

*A KEDVEZMÉNY A NYUGDÍJASOK SZÁMÁRA SZÓL, ÉRVÉNYES NYUGDÍJSELVÉNY FELMUTATÁSÁVAL. AJÁNLATUNK DECEMBER 15-IG VAGY A KÉSZLET EREJÉIG TART.

www.optofarm.ro

Aktuális

Hofi megmondta!

Mózes Edith

„Te, haver figyelj! Tudod, mi a különbség a parlament és a bolondokháza között? A telefonszám.” – Közismert Hofi Géza Kossuth- és Jászai Mari-díjas magyar humorista, előadóművész, a Halhatatlanok Társulata örökös tagjának a „bemondása”.

Ez juthatott eszébe annak, aki Mikulás napján a parlament együttes, úgynevezett ünnepélyes ülését nézte, amelyet az alkotmány elfogadásának 30. évfordulója alkalmából tartottak. Ugyanis ünnepélyes ülés helyett újabb, a román parlament immár hagyományosnak mondható cirkuszát láthatta. Kezdvé attól, hogy az ellenzék virgáccsal várta a kormánykoalíció tagjait, folytatva a híres/hírhedt Diana Șoșoacă független szenátor újabb „nagyjelenetével”, aki a két kamara plenáris mikrofonjánál szájkarosat rántott elő, és az arcára tette. Így tiltakozott az alkotmányos jogok megsértése ellen.


Azt mondta, megkérte a Mikulást, adjon ajándékot neki az alkotmány évfordulójára, és egy szájkarosat kapott. Kijelentette, ezzel semmisítette meg az alkotmányt, az alapvető jogokat és szabadságjogokat a parlament, az államelnök és a kormány. Felkérte az Alkotmánybíróság jelen levő képviselőjét, legyen több bátorsága, ahogy a 457/2020-as határozat 68. pontja esetében volt, amelyben megállapították, hogy a veszélyhelyzet sérti a jogállamiságot. „Mesterségesen hozták létre, nincs alkotmányos alapja” – mondta.

Am nem ez volt az egyetlen visszassága az ünnepélyes ülésnek. Az államfő – aki az alkotmány betartását kell(ene) felügyelje – nem vett

(Folytatás a 3. oldalon)

DECEMBER
9., csütörtök
A Nap kel
7 óra 54 perckor,
lenyugszik
16 óra 35 perckor.
Az év 343. napja,
hátravan 22 nap.

IDŐJÁRÁS
Többnyire felhős
Hőmérséklet:
max. 6 °C
min. 1 °C



Isten éltesse!
Ma NATÁLIA, holnap
JUDIT napja.
JUDIT: héber eredetű női név.
Jelentése: Júdeából való nő,
zsidó nő.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2021. december 8.

1 EUR	4,9488
1 USD	4,3820
100 HUF	1,3445
1 g ARANY	252,5141

Adventi könyvvásár a Kultúrpalotában Csodavárók hétvégéje

Minden korosztályt megszólító könyvkiállítás, előszóban előadott mesék, bábjátékok és megannyi kézművesfoglalkozás vár egyebek mellett a hét végén a marosvásárhelyi Kultúrpalotába betérőkre. A Kobak és a Kulcslyuk könyvesbolt közös szervezésében péntektől vasárnapig zajlik adventi könyvvásárról Bota Trombitás Melinda számolt be lapunknak.

Nagy Székely Ildikó

– Hagyományteremtő szándékkal kerítünk sort dr. Kádár Annamáriával erre a rendezvényre. Az elmúlt időszakban a járványhelyzet miatt rengeteg gyermek- és egyéb program szorult a virtuális térbe, a három napon át személyes jelenléttel zajló tevékenységeket egyféle kárpótlásnak is számunk. Elsődleges célcsoportunk a családok, illetve főként a gyermekek, hiszen a karácsonyvásár időszakában a csodák világa őket érinti meg a leginkább.

– Milyen rendezvényekből lehet majd válogatni?

– December 10-én, pénteken 18 órától az Erdélyi Hagyományok Háza mesemondással nyitja meg a vásárprogramot. 11-én, szombaton délelőtt 11 órától a Harry Potter-évfordulóhoz kapcsolódva (sz.m.: 20 éve jelent meg az első Harry Potter-film) Szabó Eszter irodalmi berkekbe tereli vissza a varázslófiú történetét, erre a

programpontra főként a tizenéves olvasókat várjuk. Déli 12 órától az Ariel színház művészei Csihi-puhi bábszínházba hívnak kicsiket és nagyokat. 17 órától a Világlo Egyesület tagjai mesélnek, 18 órától *A felnőttek elfeledett manói* címmel én tartok mesefoglalkozást. 12-én, vasárnap délelőtt 10.30-tól Waldorf-pedagógusok betlehemes bábjátékát lehet megtekinteni, 11 órától a Világlo Egyesület *Hangszermeséi*vel, 12 órától Szabó Enikő mesefoglalkozásával folytatódik a program. 13 órakor Szabó Enikő és Karda Zenkő *Hétszepség hét tudománya* című könyvére hívjuk fel a szülők figyelmét. 16 órától újra a Világlo Egyesület tagjai mondanak mesét. 17 órától Kádár Annamária *Ahol a hóangyalok laknak* című könyvét ismerhetik meg az érdeklődők, ezzel egy időben hóangyal lehet nemezeln. 18 órától Kádár Annamáriával *Valódi példaképek* című könyvéről beszélgetünk. A rendezvényt sorozat mindhárom napján folyamatosan zajlanak kézműves tevékenységek – képeslapot, adventi koszorút és könyvjelzőt is készítünk a gyermekekkel –, és amíg az aprónép biztonságban szórakozhat, felnőtt kísérőik – szüleik, nagyszüleik – zavaraltanul válogathatnak a könyvvásár kínálatából.

– Milyen kiadóktól lehet könyvajándékot vásárolni?

– A könyvesboltjainkban jelen levő kiadók – Park, Gabo, Kossuth, HVG, Cser, Kulcslyuk, Bookyard, Tortoma, Kreatív, Kriterion, Medicina, Akadé-

mia, Manó, Pagony, Napraforgó, Csengőkert, Móra, Szalay, Libri, Kolibri, Magvető, Corvina, Scolar, Jelenkor, Carthapilus, Cerkabella, Disney – terméséből hozunk gazdag választékot. A könyvvásárt a Kultúrpalota előcsarnokában rendezzük be, ugyanitt zajlik majd a Delikates Accessories és a Herbio egyedi dizájntermékeket felvonultató karácsonyi vására, tehát bőven lesz miből kiválasztani az ünnepi meglepetéseket.

Szeretetfa adományokból

– Az adventi könyvvásárnak jótékonyági jellege is van.

– Szeretnénk a hátrányosabb helyzetű gyermekek körébe is elvinni a karácsonyi csodát, ezért arra kérjük a vásár látogatóit, hogy, amennyiben lehetőségük van rá, hozzanak magukkal otthonról játékok, ruházat vagy tartós élelmiszer formájában egy cipősdoboznyi szeretetet. Kérjük, hogy az ajándékon tüntessék fel, hogy milyen korosztálynak szánják. A csomagokból a vásáron jelen levő gyermekekkel szeretetfát építünk, majd az ünnep előtt Bőjte Csaba Szent Ferenc Alapítványának Maros megyei székhelyeire továbbítjuk az adományokat.

– Milyen járványügyi előírásokat kell szem előtt tartaniuk a vásárra érkezőknek?

– Az érvényben lévő szabályoknak megfelelően felnőttek esetében kötelező a védettséget bizonyító zöldigazolvány. A belépés minden programpontra ingyenes.

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében:

Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 9-14 óra között, szombat – vasárnap zárva.

Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

Megújítják a fedett parkolókra vonatkozó szerződéseket

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal felhívja a tulajdonosi társulások elnökeinek figyelmét, hogy a 2022-es esztendőre osszák el újra a fedett parkolóhelyeket, illetve újítsák meg a szerződéseket. A fedett parkolók használatba adása egy naptári évre szól, és a lakók tulajdonában levő személygépkocsik parkolását teszi lehetővé a szabályzat értelmében. A bérbeadásról szóló jegyzőkönyv három példányban készül, egy a lakótársulásé, egy a lakóé, a harmadik a közterület-kezelő közszolgálaté, közölte Gedő István mérnök, a közterület-kezelő közszolgálat aligazgatója.

Kézműves-foglalkozás az Erdélyi Hagyományok Háza szervezésében

Az Erdélyi Hagyományok Háza kézműves-foglalkozást szervez december 14-én, kedden 17–20 óra között Marosvásárhelyen, a Sáros (Târgului) utca 1. szám alatti székházában. A foglalkozásra azokat várják, akik betekintést szeretnének nyerni a hagyományos csuhéfonás rejtelmébe, és természetes alapanyagokból, saját kezűleg ajándékot, karácsonyi csuhédiszket szeretnének készíteni. Foglalkozásvezető: Zöld Gizella (Csittszentiván), a részvételi díj 30 lej személyenként. A szervezők biztosítják a foglalkozáshoz szükséges alapanyagokat, eszközöket, egy csésze forró teát és családias hangulatot. A helyek száma korlátozott, a részvétel előzetes bejelentkezéshez kötött. Csak zöldigazolvánnyal rendelkező jelentkezők vehetnek részt az eseményen. A jelentkezéseket az erdodi.nora@ehh.ro e-mail-címre várják. Az eseménnyel kapcsolatos kérdésekre szívesen válaszol Erdődi Nóra (tel.: 0771-784-223) vagy Tekei Erika (0755-086-741).

Az Ügyes Kezű Nők évadzáró tevékenysége

A Női Akadémia várja az Ügyes Kezű Nők csoport hétfő délutánként heti rendszerességgel megszervezett tevékenységére azokat a 16 éven felüli lányokat, asszonyokat, az őket kísérő gyerekekkel együtt, akik különböző kézműves-tevékenységek fortélyait szeretnék elsajátítani a Divers Egyesület Avram Iancu (Rákóczi) utca 29. szám alatti székházában. Hétfőn, december 13-án 17 és 19 óra között az évadzáró kézműves-tevékenységen Lajos Anna irányításával karácsonyi üdvözlőlapokat készítenek. A tevékenységhez szükséges kellékeket a szervezők biztosítják. A foglalkozáson kizárólag oltási igazolás felmutatásával lehet részt venni. A helyek száma korlátozott, a részvételi szándékot jelezni kell a 0265-311-727-es telefonszámon, vagy a Facebook-oldalon, vagy az office@divers.org.ro e-mail-címen, ahonnan bővebb információk is igényelhetők.

Hírszerkesztő: Menyhárt Borbála



Fotó: Bota Trombitás Melinda

RENDEZVÉNYEK

Kiállítás Eugen Gâscă festményeiből

A Maros Megyei Múzeum és a kolozsvári Quadro Galéria szervezésében kerül sor az Eugen Gâscă-kiállítás megnyitójára december 9-én, csütörtökön 17 órától a Művészeti Múzeumban, a Kultúrpalota jobb szárnyának második emeletén (Győzelem tér 1. sz.). Közreműködik a Marosvásárhelyi Állami Filharmónia Tiberius vonósnégyese. Kurátorok: Székely Sebestyén, a Quadro Galéria igazgatója, Cora Fodor, a Maros Megyei Múzeum kutatója és Ioan Şulea, a múzeum osztályvezetője. Az Eugen Gâscă munkássága előtt tisztelő kiállítással szeretnék felidézni a művész munkásságát, és alkotásait megismertetni a mai

közönséggel. A tartalmas visszatekintésben a Marosvásárhelyi Művészeti Múzeumnak adományozott képek kapnak fő hangsúlyt, de bemutatnak az ország más múzeumi és múgyújtói által nagylelkűen kölcsönadott munkákat is. A kiállítás február 18-ig látogatható keddtől péntekig 9–16, szombaton és vasárnap 9–14:30 óra között.

Könyvbemutató az Arielben

Cseke Péter Emberkert című könyvét mutatják be december 18-án, szombaton 17 órától az Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház nagytermében. A könyv Bölöni Domokos szerkesztésében jelent meg, a Juventus kiadónál. Az eseményre való belépéshez szükséges oltásigazolás, vagy teszteredmény, vagy a SARS-Cov-2 fertőzésen való átészéről szóló igazolás, amely a megfertőződéstől számított 15. és 180. nap közötti periódusban érvényes.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczadi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁMMENEDZSER: Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. APRÓHIRDETÉS: Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasg.ro E-mail: nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. Nyomda: Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.



642357800069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

A kormány enyhítette a járványügyi korlátozásokat

A kormány szerdai ülésén egy hónappal meghosszabbította a veszélyhelyzetet, de enyhített a járványügyi korlátozásokon.

Az elfogadott kormányhatározat szerint csütörtöktől csak a zsúfolt helyeken, buszmegállóknál, piacokon lesz kötelező a kültéri maszkviselés. Zárt térben viszont továbbra is megkövetelik az egész arcot eltakaró maszk viselését.

Az enyhített korlátozások sorában szerepel, hogy törlik az oltatlan és a Covid-19-en át nem esett személyekre vonatkozó éjszakai kijárási tilalmat, és az eddigi 21 óra helyett 22 óráig tarthatnak nyitva a boltok és éttermek.

A kormány lehetővé teszi, hogy a bevásárlóközpontokba és a nem létszükségleti cikkek árusító üzletekbe az oltott és a betegségből kigyógyult személyek mellett a negatív teszteredménnyel rendelkezők is belépjenek. Nekik a 72 óránál nem régebbi PCR- vagy 48 óránál nem régebbi antigénteszt eredményét kell felmutatniuk.

További engedély, hogy a mozik, színházak, sportlétesítmények ezentúl a férőhelyek felére fogadhatnak nézőket. Eddig csak a férőhelyek 30 százalékát tölthették be nézőkkel. A rendezvényekre ezután is csak Covid-igazolvánnyal lehet belépni.

Alexandru Rafila egészségügyi miniszter a kormányülés utáni sajtótájékoztatón kitért arra is, hogy a karácsonyi és az újévi szabandnapokon lehetővé teszik a szabadtéri rendezvé-

nyek megtartását, de felelősségtudatot várnak a lakosságtól, hogy az utcabálok ne váljanak a járvány terjesztőivé.

A miniszter azt hangoztatta, hogy a kormány által elrendelt lazítások a bizalom és a lakossággal való partnerség helyreállításának első lépései. „Minthogy nagyon szigorú intézkedések legyenek, amelyeket aztán az emberek nem tartanak be, legyenek inkább lazább elvárások, de azokat tartsuk be” – magyarázta a miniszter.

A lazításokat az teszi lehetővé, hogy Romániában immár hatodik hete csökken a járvány terjedési üteme. Alexandru Rafila megjegyezte, ha újra növekvő ütemben kezd terjedni a járvány, azonnal szigorításokat vezetnek be.

A miniszter újságírói kérdésre válaszolva elmondta: mérlegelik, hogy otthoni kezelésben is felhasználhatóvá tegyék a Favipiravir nevű, vírusölő gyógyszert. Megjegyezte: ezt a gyógyszert az EU tagállamai közül jelenleg csak Magyarországon használják otthoni kezelésre, ezért kedden Brüsszelben tárgyalt magyar kollégájával az ottani tapasztalatokról.

A szerda délután közzétett hivatalos adatok szerint Romániában tovább csökkent a koronavírus-járvány terjedése. Az elmúlt 24 órában 1279 új fertőzést diagnosztizáltak, 18 százalékkal kevesebbet, mint az elmúlt két hét átlaga. Az elmúlt napon 86 személy vesztette életét a kór következtében, harminccal kevesebben, mint a kéthetes átlag. (MTI)

Tisztújító közgyűlést tart december 17-én az RMDSZ Maros megyei szervezete

A közgyűlésre a Területi Képviselők Tanácsának határozata szerint, a Területi Állandó Tanács múlt heti döntése értelmében kerül sor a Kultúrpalota nagyertermében. Az RMDSZ Maros megyei szervezetének elnöki tisztségére december 15-ig lehet jelentkezni, az iratcsomókat a megyei szervezet titkárságán kell benyújtani munkanapokon 9–17 óra között. A jelentkezési dossziénak tartalmaznia kell:

* a jelölt önéletrajzát: politikai tevékenysége (1989 előtt és után) az RMDSZ keretében kifejtett tevékenységi

beszámolóval, valamint a hírszerző szolgálattal való együttműködésről tájékoztató beszámolóval;

* a tagsági igazolvány másolatát;

* kézzel írott nyilatkozatot, hogy a parlamenti, illetve helyhatósági választásokon nem indult független jelöltként vagy valamely más párt vagy szervezet színeiben;

* rövid beszámolót eddigi tevékenységéről a település, a térség vagy a megye érdekében, cselekvési tervet a megye jövőjével és a megyei szervezet legfontosabb politikai kihívásaival kap-

csolatosan, valamint elképzeléseit egy évente megrendezésre kerülő közösségépítő rendezvényről;

* legalább három RMDSZ-kerület támogató nyilatkozatot vagy 250 RMDSZ-tag támogató aláírást, illetve legalább egy társult szervezet vagy történelmi egyház támogató nyilatkozatot.

A szavazás titkos lesz, a leendő elnöknek a leadott voksok felét plusz egy szavazatot kell megszereznie.

Az RMDSZ Maros megyei szervezetének sajtóirodája

Könnyed csevegés ifjúságról, paradicsomról, gépkocsikról

Odakint plusz egy fok van. Szerda, hajnali fél hét. A számítógépembe bújt meteorológus határozottan bizonytalan, nem tudja eldönteni, hogy az ég felhős-e, avagy havazik. Tekintve, hogy nekem könnyebb, egyszerűen csak fellebbentem a vörös sötétítőfüggönyt, amellyel eltakarom éjszakai forgólódásaimat a kíváncsi (!!) szomszédos tómbházaiak szem-párjai elől, és megállapítom empirikus, pusztán tapasztalati eszközökkel, minden büntetőjogi felelősség alól felmentve, hogy a mi utcánkban (ahol rockendroller nem kapható) nem havazik. Sőt a felhők sem látszanak, még sötét van. Sőt éppen egy percig elállt az eső is. Tehát ugyancsak természet-tudományos elmélyült előképzés birtokában/nélkül megállapítom, hogy viszonylag csöndes a reggel.

Később indul az élet. A munkába siető – életünk és vérünk, üzemeink, ha még vannak, és üzleteink (bőségesen vannak, bőséges kínálattal és emelődő árakkal, ill. a nyomában feltámadó panaszokkal) folyamatát, kínálatát fenntartó – erők most ülnek gépkocsiba. A később kelő, de ekkor ébredő emberiség erről könnyen meggyőződhet, hiszen a sötét szobája mennyezetét pásztázó fények áthaladnak az óramutató járásával meg egyező vagy azzal ellenkező irányba. Sőt annak a modern fizikai jelenségnek is tanúi lehetünk, ahogy a fény elhajol. Igaz, csak síkban, nem térben.

Ha összevetem, mondjuk gyermekkori emlékeimmel, bizony állíthatom, hogy sokkal több gépkocsilámpázás nézői, követői vagyunk, lehetünk, mint fél évszázaddal ezelőtt.

Mi következik ebből? Egyfelől gazdagodik a népesség, a motorizáció hazánkban, városunkban, településeinken feltartóztathatatlan erővel tör előre (mint egykor a kötelező dalban „ifjú seregünk, melynek bárhol is van hazája, bármely ég néz le rája” – ez csak úgy jutott eszembe, anélkül, hogy nosztalgiahullámok törtek volna reám, pláne nem reggel fél hét után öt perccel); aki teheti, gépkocsival gurul munkahelyére, emígyen viszi gyermekét óvodába és iskolába, ha éppen nem onlájnosodik be az oktatás.

Másfelől, hogy a gépkocsipark – csillaggarázsban, valódi autóparkban, mélygarázsban, szervizekben, fizetett parkolóknál, a közutakon és az útszéli árokban (melytől isten óvjon) – egyre bővül, és mind széttartóbb lesz, a választék színesedik, az ócska gépkocsik és olcsó tragacsok egyre halmozódnak a vonatból is jól kivehető végtelen ronccstelepeken. Ma már a Daciák nagycsaládját meghaladta a nem Daciák tömege, a nyugati és távol-ázsiai márkák nem keltenek fel-tűnést, sőt onnantól intünk, megszokott látvány, ámbár egy-egy még élő Wartburgot az ifjabb nemzedék, mely a rendszer- és gépkocsiváltás-vásárlás kora után született –

megcsodál. Miként irigykedve nézünk a lehajtott tetejű gépkocsik után, amelyekben mindig egy ifjú ripacs ül feltűnően szőke hölgygel, zsúfúval.

Harmadsorban növekszik a gyorshajtók száma elméletben és gyakorlatban, ugyanis erre az országotak és lassan növekvő számú autószerződés (ittthon, avagy Nyárádtól nyugaltra) lehetővé is teszik, ezzel egyenes arányban növekszik a gépkocsik kisiklása, felborulása, a balesetek veszélyességi faktora, együttthatói, a jogosítvány nélküli ifjoncok merészkedése (ismét csak „tör előre ifjú seregük”, és „nincs erő, mely legyőzné” sikeresen az alkoholizmust, a terjedő kábítószerrel és az ezek hatása alatt gépkocsiba ülő kísérletező egyént).

Negyedsorban a kipufogógázok hatására a klíma egyre szarabb lesz, élhetlenné válik a mérsékelt égöv, amely alá bejöttünk, bekérezkedtünk, beteretlünk nyájainkat egykor Ázsiából, ahol ma semmi sem mérsékelheti Kína terjeszkedését. Megjelenik az üvegházhatás, amelyet először a kolozsvári botanikus kertben tapasztaltam a pálmaházban, ahol a hirtelen rám törő hőségtől rosszul lettem (de ez végeredményben szigorúan magánügy), szóval gyermekkoromban. Ezért sem kívánkozom a trópusokra túl gyakran, sőt az Egyenlítő vidékére valószínűleg már soha nem fogok eljutni, amit az Egyenlítő menti országok egyetemlegesen sajnálhatnak.

Az üvegházhatásról az üvegházak jutnak eszembe, amelyek manapság inkább a növény- és állatkeretek tartozékai, sokkal korszerűbb, ha főlíthatásnak mondjuk, hiszen minden fólía alatt természetek, ami egyébként egykor csakis az időjárástól és az évszaktól függött. Ettől p.o. még a paradicsom izetlenebb, és bármilyen hívogató, meggondoljuk magunkat, miközben azokra a zamatos, formátlan, hatalmas, lédús paradicsomgyedekre vagyunk, melyek augusztusban jelennek meg piacainkon, és pár hétig tematizálják a javíthatatlan nosztalgikusokat, fogyókúrára vetemedőket, lecsófőzőket, a telemaefogyasztókat, a vajás vagy zsíros kenyeret majszolókat, végső soron a konzervgyártókat és paradicsomlét eltevő nagymamákat és alkalmi háziasszonyokat. Efféle paradicsomok csakis a kistermelők kiskertjeiben teremnek városban és falun. Ha a klíma kegyes, elegendő a napos órák és napok száma, ha a locsolás rendszeres, nem lép fel vízhiány, a talaj tápokban dús, ha nem veri el egy jég, sodorja el árvíz, sirokkó, tájfun, cunami, förgőszél és orkán.

Ma már minden elérhető pár órás gépkocsikázás árán. Kivéve a folyamatosan megszépülő múltat. És az idézett dal refrénjét: Ifjúság, ifjúság...

Csütörtöki csevej

– Sebestyén Mihály rovata –

Ország – világ

A romániai háztartások 80,8 százalékának van internet-hozzáférése

A romániai háztartások 80,8 százalékának van jelenleg internet-hozzáférése; ez 2,6 százalékkal több a 2020-ban jegyzett aránynál – derül ki az Országos Statisztikai Intézet (INS) szerdán közzétett adataiból. Városon a háztartások 86,9 százalékában, vidéken 73,1 százalékában van internet. Az INS adatai szerint a 16 és 74 év közöttiek körében 88,6 százalék azoknak az aránya, akik legalább egyszer használták az internetet (ez 2,7 százalékos növekedést jelent tavalyhoz képest), közülük 94,3 százalék az elmúlt három hónapban. A rendszeres netezők 82,3 százaléka naponta vagy szinte naponta lép fel a világhálóra (ez csaknem 3,2 százalékpontos növekedést jelent az elmúlt évhez viszonyítva). Az adatokból az is kiderül, hogy a 16-34 éves korosztály 98,4 százaléka használja az internetet, míg az 55 és 74 év közöttiek esetében ez az arány 70,5 százalék. (Agerpres)

Áramkimaradás a havazás miatt

Nyolc település mintegy 1600 háztartása maradt vilamos energia nélkül, miután az erős havazás következtében több transzformátorállomás meghibásodott – tájékoztató szerdán a Hargita megyei katasztrófavédelmi felügyelőség. A Fogarasi-havasokban fekvő Bălea-tó környékén 50 centiméteres hótakarót mértek a meteorológiai állomás alkalmazottai. A környéken ugyanakkor áramkimaradás van, a Bălea-vízeséstől a Bălea-tóig közlekedő felvonót működtető elmondása szerint üzembe kellett állítani a generátort. A Szebeni-havasokban levő Păltiniș üdülőtelepen 28 centiméteres a hótakaró vastagsága a meteorológusok szerint. (Agerpres)

Bölcsődéktől loptak

Előzetes letartóztatásba helyezték a ploiești-i bölcsődéért felelős központ igazgatóját, Angelica Fodort az önkormányzat alárendeltségében működő bölcsődékből eltulajdonított élelmiszerekkel és egyéb termékekkel kapcsolatos ügyben. Az ügyben őrizetbe vett másik négy személyt hatósági felügyelet alá helyezték. A nyomozáshoz közel álló források szerint Angelica Fodor pénzt fogadott el a szülőktől, hogy beírathassák gyermeküket a bölcsődékbe, az alkalmazottaktól pedig azért, hogy megmaradhassanak állásukban. Az ügynek összesen 16 gyanúsítottja van, a náluk végzett házkutatásokon a gyermekeknek szánt jelentős mennyiségű termékre bukkantak. (Agerpres)

Olcsó karácsonyfák az állami erdőszettől

Az ünnepekre összesen 33.996 karácsonyfának való fenyőt kínál eladásra a Romsilva. Hetven százaléka saját csemetekertjeiből kerül ki, a többit erdőritkítási munkálatok során vették ki. A fenyő fajtájától és méretétől függően ide is 15 és 35 lej között változnak az árak. Egy legfeljebb 1,3 méter magas lucfenyő darabjéért 15 lejt kérnek, a 2 és 3 méter közötti jegenyefenyőért 35 lejt kell fizetni. A három méternél magasabb fenyőkre vonatkozó igénylések különleges rendelkezésnek minősülnek – jegyzi meg a Romsilva. A karácsonyfának való fenyők az erdőszeti hivataloknál vásárolhatók meg, és a magánszemélyek előnyt élveznek a vásárláskor. A Romsilva mintegy 3,13 millió hektár erdőt ügykezel, ez az ország erdős felületeinek 48 százalékát teszi ki. (Agerpres)

Hofi megmondta!

(Folytatás az 1. oldalról)

részt az alaptörvény elfogadásának 30. évfordulója alkalmából szervezett ülésen, amint korábban nem volt jelen a nemzeti ünnep tiszteletére tartott ünnepélyes ülésen sem.

Választott képviselőink tehát ezúttal is „hozták a formájukat”. A cirkusz közben szemmel láthatóan senkit sem érdekelt az ország valós problémái, amelyeket – minden jel szerint – képtelenek megoldani. Vagy talán nem is akarnak megoldani?

Újra és újra figyelmükbe ajánljuk az elszabadult energiaárakat, az élelmiszerek árának robbanását, az egészségügyi válságot, az oktatás helyzetét, s azt, hogy Románia az EU egyik legszegényebb országa, itt a legmagasabb a közúti balesetek okozta elhalálozások száma, itt van a legtöbb kiskorú anya, és ebben az országban gyermekek tízezrei térnek nyugovóra korgó gyomorral.

Ideje lenne észhez térniük a választott vezetőknek, és azt tenni, amivel a választópolgárok megbízták őket: a parlament hozzon jó törvényeket az emberek érdekében, a kormánykoalíciónak végre kellene hajtania azokat, az elnöknek pedig – egyenlő politikai távolságtartás mellett – felügyelnie kellene az alkotmányosság betartását.

Egyelőre azonban olyan a romániai politikai élet, ahogy azt Hofi Géza sok évvel ezelőtt megmondta.

Vonzó gazdasági környezet

(Folytatás az 1. oldalról)

Azóta a járművekhez lengéscsillapítókat előállító cég képviselői többször jártak a községben, felmérték a terepet, és egy kolozsvári céget megbízták azzal, hogy elkészítse az ipari csarnok terveit. Jövő márciusban kiváltják az építkezési engedélyt, és hozzáfoghatnak a munkához, és a hasonló építmények felhúzásának ütemét ismerve fél év alatt be is rendezhetik a telephelyet. Erre jó példa az ugyancsak a szentpáli ipari parkban felépített, az Oprea Avicom által működtetett szárnyasvágóhíddal szembeni kecskeméti Abráziv Kft. által létesített telephely, amelynek alapjait az idén áprilisban tették le, és elvégezték az utolsó simításokat, amit a műszaki átvétel követett. A kft. a malomiparnak gyárt felszereléseket, ez a cég szerelte fel a szomszédban levő UBM cégcsoport által működtetett takarmánymalmot is. A kétlépcsős fejlesztési terv alapján 1,5 millió eurós beruházással 12.000 négyzetméteres csarnokot húznak fel, ahova teljes gyártóvonalat szerelnek fel, ennek első csarnokát és irodahelyiségeit adták át. Az Abráziv Kft.-nek öt ipari malma van Romániában, ehhez biztosítják a cserealkatrészeket és a szervizelést. Az ígéretek szerint januártól üzembe helyezik, egyelőre 40

személyt alkalmaznak, de már megvásárolták azt a két hektáros területet, ahol bővítik a gyártelepet.

Az említett egységek mellett jelenleg üresen álló telken nemsokára egy újabb csarnokot húznak fel. Egy külföldi tőkéjű bútorgyártó cég tulajdonosai 8 hektáros területet foglaltak el. Készítik a 120 méter széles és 400 méter hosszú gyáracsarnok dokumentációját.

Fejlődik a község határában levő Hirschmann Automotive cég is. Felhúzták a kutató- és továbbképző központnak is helyet adó második gyáracsarnokot. Korábban 12 millió euró uniós támogatást nyertek üzletfejlesztésre, ezt kiegészíti a cég saját forrásból, mintegy 28 millió eurót fektetnek be. Az új beruházásnak köszönhetően újabb 400 munkahely lesz a községben. A csarnok jelenleg 90%-ban készült el, a tervek szerint januárban indítják el a bővített részleget.

A megyei ipari parkban levő, amerikai tőkével működő Euro Gas System – ipari kompresszorokat, kőolaj- és gázipari berendezéseket gyártó cég – bővítette telephelyét, még egy csarnokot épített, ahol több mint száz újabb munkahely lesz.



A kecskeméti Abráziv Kft. telephelye

Fotó: Vajda György

Garancia a kész infrastrukturális háttér biztosítása

Az önkormányzat számára az igazi kihívást a terület beszerzése, telekeltetése és közművesítése jelentette. A cégtulajdonosoknak nincs idejük éveket várni egy-egy terület tulajdonjogának rendezésére, a közművesítéssel járó bürokrácia leküzdésére. Ha mindezeket az önkormányzat elintézi, ugyanakkor hozzájárul a szükséges dokumentációk beszerzéséhez és az engedélyek kibocsátásához, akkor – a meglévő nagy infrastrukturális lehetőségek mellett – ez a legnagyobb ösztönzője a gazdasági fejlődésnek – mondta a polgármester, és hozzáfűzte, most már azon gondolkodnak, hogy miként tudják biztosítani az ipari park és emellett a villanyáramellátását. A következő nagyobb horderejű terv egy napelempark létesítése lesz. Kerelón egy magáncég működtet egy ilyen áramfejlesztő központot, azonban a polgármester szerint, mivel úgy tűnik, az önkormányzatok is pályázhatnak zöldenergia-fejlesztésre, napelemparkot létesítenének, és az így termelt villamos energiával ellátnák a középületeket, a templomokat, és biztosítanák a közvilágítást. A tervek szerint mintegy 2-2,5 megawattot termelnének, amiből el is adhatnának, így ez is jövedelemforrás lehet a község számára. Elkészült a tanulmány, most tárgyalásokat folytatnak az Electrica Rt.-vel, hogy megtalálják a megfelelő helyet, ahol az itt termelt áramot az országos hálózathoz csatlakoztatnák.

Továbbá elkészült az ipari zóna ivóvíz- és csatorna-, valamint a gázhálózat bővítési terve, amellyel vidékfejlesztési kiírásra szeretnének pályázni, hiszen ez majdnem 90%-os támogatást jelentene.

Munkahelyteremtés, képzés, továbbképzés

A humán erőforrás fejlesztésére is gondoltak. Nemrég lezárult egy, az uniós szociális pályázati kiírása alapján (POCU) támogatott program, amelynek alapján 80 személyt képeztek át. Közülük 60-at alkalmaztak a szárnyasvágóhídra. Az engedélyeztetéskor az önkormányzat egyik feltétele volt, hogy mindennek előtt a községből alkalmazzanak munkaerőt, amennyiben kapnak megfelelő szakembert. Ezért a polgármester tervezi, hogy a községközpontban felújított régi iskolában a cégekkel közösen – a duális képzés

támogatásaként – szakiskolát indítanak. Számításuk szerint azok a cégek, amelyek gyártelepet nyitnak a kerelőszentpáli ipari parkban az elkövetkezendő két évben, több mint 2000 új munkahelyet hoznak létre. Ezért érdekükben áll, hogy minél képzettebb munkásokat alkalmazzanak, adott esetben továbbképezzék őket. A gyakorlati oktatást a munkahelyen tartanák, az önkormányzat által a rendelkezésükre bocsátott tantermekben lennének az elméleti órák. A szakiskolát partnerkapcsolat alapján működtetnék.

Az ötletet nem utasította el *Kedei Előd* iskolaigazgató sem, aki viszont hozzátette, az említett iskolában informatika- és nyelvlabort rendeznek be, amelyet a saját diákjaik vesznek igénybe. A termeket délután felnőttek számára használnák, azonban szakiskolát, a jelenlegi oktatási törvényeknek megfelelően, csak öt év után lehet engedélyeztetni, akkreditáltatni. Azt a lehetőséget látja jobbnak, hogy egy már meglévő marosvásárhelyi szakiskolával konzorciumba lépve indítsanak kihelyezett iskolát, amelyhez a kerelőszentpáli önkormányzat biztosítja az infrastruktúrát, a tantermeket, a nem szaktantárgyak oktatásához szükséges kádereket, a szakliceum a szaktanárokat, természetesen a cég a gyakorlati lehetőséget teremtené meg. A Hirschmann vállalat a marosvásárhelyi Electromureș Liceummal kötött hasonló egyezséget. Van már példa arra is, hogy községközpontban működnek szakiskolák – tette hozzá az igazgató.

A polgármester elmondta, amennyiben elfogy a területrendezési terv alapján ipari parkká nyilvánított 80 hektáros terület, bankkölcsönt vennének fel, amellyel újabb telkeket vásárolnának a tulajdonosoktól. Emellett pedig inkubátorházat működtetnének, ahonnan adminisztrálnák az ipari parkot, és helyet biztosítanának a cégeknek különböző rendezvényekre. A polgármester büszkén jelentette ki, hogy az ipari egységek községbeli jelenlétével elérték, az adóként a helyi önkormányzathoz befizetett összegek okán elérték a pénzügyi függetlenséget.

– Többé nem függünk az állami (megyei, kormány-) juttatásoktól, így biztonságosan tudunk tervezni, előre gondolkodni, és kihasználhatunk minden pályázati lehetőséget, amelyekhez biztosíthatjuk a megfelelő önrészt. De ahhoz, hogy ide eljussunk, minden bániért meg kellett küzdeni – tette hozzá.

Egységben jelenik meg a fürdőtelep és a város Új jelképe van Szovátának

Új vizuális megkülönböztető jele (logója) van Szovátának, amelyet ezután többnyire az eddigi címer helyett használnak. Erről az elmúlt napokban tett bejelentést a város polgármestere.

Gligor Róbert László

Új márkát dolgozott ki Szovata önkormányzata, amely hangsúlyozottan megjelenik ezután a város kommunikációjában, ugyanakkor egységesíteni szeretné Szovata kettősségét, magát a várost és a fürdőtelepet, hiszen helyi szinten még érezhető az elkülönülés. A márka része egy vizuális elem, jel (logó) is, amelyet már használni kezdtek. A település két nyelvű megnevezése mellett egy S betűre emlékeztető, de tulajdonképpen három elemet tartalmazó kép található: egy zöld medvefej, egy zöld levél és egy kék sáv. Mindez a települést körülölelő természeti sajátosságokra utal, a zöld a természetközelséget, a medvefej és a kék sáv a Medve-tóra, de a biodiverzitásra is utal. A jelkép formájában ugyanaz, de különböző helyzetekben akár különböző színekben is megjelenhet, ugyanakkor egy műszaki leírás pontosítja, hogy mikor, hol, hogyan használják a márkát az összes arculati elemmel együtt.

Szovata mindenkié

Az elmúlt időszak az elzárkózás, a félelem határozta meg, és ilyenkor döbbenünk rá, mennyire fontos az, ami eddig természetes volt: a találkozás, a kézfogás, az ölelés. Ám ha közösen, hittel, odaadással tesszük a dolgunkat, le tudjuk győzni ezeket a nehéz időköt, és tudunk megvalósításokat felmutatni – mondta el *Fülöp László Zsolt* polgármester múlt szombati sajtótájékoztatóján, amelyet az új piacon tartott, amely ugyanakkor egy olyan megvalósítás, ami ebben az időszakban született, és ez is bizonyítja, hogy helyzettől függetlenül lehet és kell dolgozni és előre tekinteni.

Szovata Maros megye, Erdély és Románia egyik legdinamikusabban fejlődő fürdőtelepülése; eljutott arra a pontra, amikor ezt a minőséget hozzá kell rendelni egy márkanévhez, amely a város sajátosságait ötvözi. Szovata csodája és büsz-

kesége a Medve-tó, de ez önmagában mint természetvédelmi rezervátum csak akkor jelent többletet, ha az emberek a vendéglátást a mai szintre tudják emelni, a gyógyítással pedig csodákat tudnak várakozni a fürdőtelepre. Szovata mindenkié, akár egy életre, akár egy napra, akár egy órára, és ezt jól azonosítható márkában szeretnék láthatóan is megjeleníteni, hogy a szovataiak is, de a turisták is megismerjék és megszeressék – részletezte a polgármester.

Tele tervekkel, beruházásokkal

Nagyon sok munka folyik Szovátán, a városban és fürdőtelepen egyaránt, és a beruházások egymásra kell épüljenek, a fejlesztések „fej fej mellett” kell haladjanak. A vendéglátáshoz egyéb kiegészítő szolgáltatásokat kell hozzáadni, mint például tanuszoda, jégpálya és egyebek, amelyeket a helyiek és a turisták egyaránt használhatnak.

Jelenleg tizenhárom beruházás van folyamatban, elindult a sokat emlegetett amfiteátrum munkálata a fürdőtelepen, az önkormányzat épülete mellett kulturális és közösségi teret fognak kiépíteni, mindezek emelni fogják az életszínvonalat és javítani a városközpont képét. Folytatják az infrastrukturális beruházásokat, de jobban figyelnek majd a kulturális létesítményekre is. Készülnek a hatástanulmányok, tervek egy új, több mint 8 kilométeres sípálya építésére, de ennek engedélyeztetése lassú folyamat, még beletelik két-három évbe, és remélhetőleg a turisztikai minisztérium támogatni fogja a beruházást. Egy wellnessközpont építése is körvonalazódik, ez a városban kapna helyet. Mindkét beruházás óriási léptékű, ehhez meg kell keresni a finanszírozási forrásokat – sorolta az elképzeléseket a polgármester, aki szerint „lassan örölnék a malmok, de örölnék”.

A városvezető elmondta: ha nem is sínylette meg, de megérezte az elmúlt két év járványhelyzetét a turizmus Szovátán is, volt bevételkiesés, és egy másfajta turizmus kezdett kiala-



Sajtótájékoztatót tartott Fülöp László Zsolt polgármester

Fotó: Gligor Róbert László

kulni. Szovata mindig a minőségi turizmus híve volt, a környezete is nyugodtabb, alkalmas a feltöltődésre, ezért remélhetőleg hamarosan kilábalhatnak a jelenlegi helyzetből, és visszatérhetnek a két évvel ezelőtti állapotokhoz – fejezte ki a városvezető.

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Gyorsan terjed, de kevésbé veszélyes?

Nincs elég tapasztalat az omikronról

Alfa, beta, delta, omikron – ha ez így folytatódik tovább, hamarosan megtanuljuk a görög ábécé minden betűjét – jut eszembe a SARS-CoV-2 újabb változatáról. A világ körüli útra indult legújabb vírusváltozat már Romániába is megérkezett két Dél-Afrikából hazatért személy, illetve a nagybányai rögbicsapat egy játékosával. A vírusról úgy hírlílik, hogy nagyon fürge, és rendkívül gyorsan terjed, másrészt, nagyobb testvéreire képest nem annyira veszélyes a fertőzés, amelyet okoz.

Az új koronavírus-változatról dr. Imre Mihályt, az orvosi egyetem belgyógyászát- és kutatásmódszertan tanárát kérdeztem.

– Azt, hogy egy nagyon fertőző törzsről van szó, már az első héten tudtuk, miután a vírust november 25-e után kimutatták. Akkor lett az omikron egy figyelemre méltó, aggodalomra okot adó variáns. Hogy sokkal fertőzőbb, mint a delta, abból derült és derül ki, hogy Dél-Afrikában az esetszámok nagyon gyorsan nőnek, gyakorlatilag néhány nap alatt duplázódnak meg.

Hogy mennyire súlyos betegséget okoz, azt még nem tudjuk, aminek több oka is van. Még nagyon korai lenne kijelenteni, hogy ugyanolyan súlyos vagy enyhébb betegséget okoz, mint a delta variáns, tekintettel arra, hogy ennek a koro-

navírus-fertőzésnek a lefolyása általában a második hét végén, a harmadik hét elején alakul úgy, hogy súlyos állapotba kerülhetne a fertőzött beteg. Másrészt a Dél-afrikai Köztársaság lakossága sokkal fiatalabb, mint az európai népek. A fiatalabbakról pedig ismeretes, hogy általában tünetmentesen vagy nagyon könnyen esnek át a koronavírus-fertőzésen, így nincsen tapasztalatunk arról, hogy az európai népesség körében milyen következményei lesznek.

A kutatók egyelőre óvatosságra intenek mindenkit, és kérik, hogy úgy tekintsünk rá, mintha ugyanolyan súlyos betegséget okozna, akárcsak a delta variáns. És vegyük figyelembe, hogy nagyon gyorsan tud terjedni, egyesek szerint négyszer-hatszor, mások szerint tíz-tizenkétszer gyorsabban a deltánál. Ha nagy valószínűséggel elterjed az európai népesség körében is, akkor tűzvézszerű fertőzési hullámnak nézünk elébe. Akik átestek a vírusfertőzés korábbi változatain, és nincsenek beoltva, azok nem védettek az omikrontól. Akik ugyanis az alfa vagy a delta variánsal fertőződtek meg, és nem kaptak védőoltást, azoknak az ellentestei nem ismerik fel az új vírust. Az 50 mutációból, ami a vírust érintette, 32 a tüskefehérjén van, és ebből hét vagy nyolc pontosan azokon a helyeken, ahol az ellentestek bekötődnek a tüskefehérjéhez. Emiatt eléggé rossz

prognózisa van ennek a vírusváltozatnak.

– **Az omikron ugyanilyen veszélyes a beoltottakra is?**

– Az izraeli kutatók szerint, mivel náluk már megjelent az omikron, aki megkapta az emlékeztető és esetleg a booster oltást is, annak az immunitása emlékezik a koronavírusok eddig megjelent típusaira, felismeri őket még akkor is, ha csak egy távoli rokon. Ezért az oltottak sokkal könnyebb formában betegedhetnek meg, mint azok, akik nincsenek beoltva. Bár egyelőre így tűnik, valójában ugyanaz a helyzet, mint a betegség súlyosságát illetően: kevés olyan egyén van, akit beoltottként megfertőzött az omikron variáns. Az eddigi betegszámokból pedig még nem lehet nagyon komoly és nagyon megbízható következtetéseket levonni. (bodolai)



A Viagra hasznos lehet az Alzheimer-kór ellen

Amerikai agykutatók szerint az impotencia elleni Viagra tabletta hatásos kezelés lehet az Alzheimer-kórban szenvedők számára.

A BBC hírportálja által ismertett tanulmány szerint a clevelandi kutatók a Viagra hatását vizsgálták az agyban. A sejtek tesztelése kimutatta, hogy a gyógyszer néhány olyan proteint vesz célba, amelyek közrejátszanak a demencia e formájának kialakulásában.

A kutatók egy közel hétmillió beteg hat évet átfogó adatait tartalmazó adatbázist is elemeztek, és kiderült, hogy azoknál a férfiaknál, akik Viagrát szedtek, alacsonyabb volt az Alzheimer-kór kialakulásának kockázata.

A Nature Aging című folyóirat friss számában megjelent tanulmányukban jelezték, hogy további kutatások szükségesek ebben a kérdésben.

Szakértők szerint azért izgalmasak az ilyen kutatások, mert egy már létező gyógyszer másféle felhasználása gyorsabb, egyszerűbb és olcsóbb válasz lehet egy vadonatúj gyógyszer kifejlesztésénél.

A szildenafil hatóanyagot tartalmazó Viagrát eredetileg szívgyógyászernek tervezték, mivel az erek ellazításával vagy tágításával javítja a véráramlást. Később felfedezték, hogy a szervezetben máshol is hasonló hatást fejt ki, többek között a pénisz artériáiban, és ezért sikeresen kezeli a merevedési zavarokat. A szakértők szerint azonban más felhasználási módjai is lehetnek. A szildenafilit férfiaknál és nőknél is alkalmazzák már a pulmonális hipertóniára, vagyis a tüdő megromlott vérrellátásának kezelésére.

A közelmúltban azt is vizsgálták, hogy a hatóanyag segíthet-e a vaszkuláris demenciában, a demencia második leggyakoribb formájában szenvedő pácienseken.

Az új tanulmány eredményei arra utalnak, hogy az Alzheimer-kórnál sikeres kezelési mód lehet. Bár a betegség pontos oka nem ismert, azt már felfedezték, hogy a páciensek agyában kóros fehérjelerakódások képződnek.

A clevelandi kutatócsoport megállapította, hogy a gyógyszer normálnál nagyobb mennyiségű alkalmazása javította az agysejtek növekedését, és csökkentette a fehérjelerakódások képződését az emberi szövetekkel végzett laboratóriumi kísérleteken.

Feixiong Cheng, a kutatás vezetője elmondta, hogy miután sikerült kapcsolatot találniuk a szildenafil használatára és az Alzheimer-kockázat csökkenése között, a következő fázisban véletlenszerű klinikai teszteket végeznek az elmélet bizonyítására, és a szildenafil Alzheimer elleni klinikai alkalmazásának igazolására.

Az agykutatás szakértője, Tara Spire-Jones – aki az Edinburgh-i Egyetemen folytat kutatásokat – szintén hangsúlyozta, hogy további vizsgálatokkal kell bizonyítani a szer Alzheimer elleni hatékonyságát. Mint mondta: miközben a tanulmány adatai tudományos szempontból ígéretesek, ennek alapján azért még nem kezdene el szildenafilit szedni a betegség megelőzésére. (MTI)

Kibomló emlékcsomagok

Napok óta tűnődöm, hogy családtagjaim közül kit milyen ajándékkal lepjek meg karácsonyra. Nagy közhely ez a kezdőmondat, de azt hiszen, hogy mindnyájunkban felmerül ezekben a napokban a kérdés. Számomra azért okoz gondot, mert magamból indulok ki. Mivel nehezen dobok el akármit is (az örökölt mondás szerint talán még jó lesz valamire), ha körülnézek a lakásban, néha megremít, hogy mennyi tárgy vesz körül, és szinte félek minden újabb darabtól. Különösen a könyvek, különböző kiadványok szaporodnak megállíthatatlanul, hogy a golyóstollakról, a cipőkről és egyebekről ne is beszéljek, ez utóbbiakat viszont egy-egy fiókba, illetve a szekrények mélyére még el tudom rejteni. Mielőtt bosszantana ez a rágaskodás, és jobban megharagudnék a tárgyakra, ahogy egyiket-másikat egy nap folyamán kezembe veszem, vagy rácsik a pillantásom, gondolkodni kezdek az eredetükről, és kisebb-nagyobb emlékcsomagok bomlanak ki bennem.

Reggelente önkéntelenül nyúlok a konyhaszekrényben a csésze után, amelyet kedves barátomtól kaptam. Ó nincsen már közöttünk, de róla, aki legsúlyosabb betegségemből kikezelt, a gyógyulás reménye, lehetősége jut eszembe. És a biztatás is, hogy néha érdemes, sőt szükséges farkasszemet nézni a sorssal. A teaőről egy hasonlóan kedves házaspárra gondolok, akik távol-keleti útjukról hozták haza a nekem ajándékozott aromás teaűveket. Ők a kitartás, az egymás iránti tisztelet és szeretet példaképei. Ha kezembe veszem a svéd gyártmányú kiskanalat, egy amerikai fiatalember képe elevenedik meg előttem, aki ott a messzeségben egykor a fiamon segített, és Erdélybe látogatva

örökké tartó svéd evőeszközökészletet ajándékozott neki. Annyira megtetszett, hogy magának is vásároltam egyet. A számítógép, amelyen dolgozom, bár már egyik darabja sem az eredeti, nagylelkű, kedves barátom emlékét őrzi, a magyar betűs billentyűzet nagyvonalú, a gondolataimban is olvasni tudó budapesti barátom ajándéka, akárcsak a gyors főzésre kiválóan alkalmas indukciós főzőlap elődje. A mobiltelefont, ami éppen az íróasztalomon zenél, a fiamtól kaptam karácsonyra.

Miközben az ebédhez a fokhagymát hámozom, sógorom kerti munkától elcsigázott arcát és a szép, telt fejeket koszorúba fonó nővérem gyors mozdulatait látom magam előtt. A fokhagymatoró elmés kis eszközt, ami egy felvidéki piacról származik, és amelynek hátán a tuskék kinyomják a lyukakba rekedt fokhagymát, hosszú évekket ezelőtt egy hirtelen mozdulattal a sógorom adta ajándékba, látván, hogy mennyire megtetszett nekem. Ó sincs már az élők sorában.

Amint a helyére teszem az elmosott evőeszközöket, a kopott nyelű, recés laskavágóra esik a pillantásom, ami a nagyanyám konyhájából származik. A rádliról a gyűrűdeszka jut eszembe, amelyre édesanyám a sodrófáról odacsapkodta a laskatészát. Sajnos elég ritkán használom, pedig a mozdulatok, amelyeket tőle tanultam, még élnek bennem. Órála békés délutánokra emlékezem, amikor a környékbeli háziasszony feleségek letették a munkát, és szórakozásképpen összegyűltek kézimunkázni, s közben praktikus tapasztalataikat osztották meg egymással. A kerek kalapos csergőóra édesapámat idézi, ahogy esténként gondosan felhúzza, hogy hajnalban pontosan beérjen a gyárba.

Kedvenc nyakékemet az ezüstbe foglalt különleges fekete erezetű kővel unokahúgomtól és a régiségek iránt rajongó férjétől kaptam ajándékba, aki valahol a csillagok között kószál. Az ékszer azóta is szorgalmasan hordom, amióta elveszítettem, és nagy örömmre megtalálták és visszahozták. Íróasztalom fölött a falról a lányaim néznek le rám, akik az úgynevezett Z nemzedékkel kapcsol-

nak össze, miközben öröm volt, és öröm jelenleg is foglalkozni velük. És figyelhetném tovább a tárgyak nyomán kibomló emlékek sokaságát, amelyek úgy vesznek körül, mint kaptárt a vihar elől hazatérő méhek. De abahagyom, és arra gondolok, hogy mit adhatnék szeretteimnek ajándékba, hogy egyszer majd hasonló gondolatokat ébresszen bennük. (bodolai)



Kiss Katalin nemezeangyalkái a Színház téri karácsonyi vásáron

„Dédelgetett álmodom a teljes körű rehabilitáció”

Eszközök a célhoz

Kevés szakembert ismerek, aki annyi szellemi és gyakorlati megvalósítással büszkélkedhet a gyógyítás terén, mint dr. Kikeli Pál orvosprofesszor, a marosvásárhelyi Procardia Egészségügyi Központ ötletgazdája, belgyógyász kardiológus főorvosa, vezetője, fejlesztője és továbbfejlesztője. A családorvosi oktatás megalapítója, sikeres orvosi konferenciák és a nagyközönségnek szánt népszerű rendezvények megálmodója és szervezője, volt miniszteri tanácsos, helyi és országos egészségügyi szűrőprogramok kidolgozója, tudományos dolgozatok, szakkönyvek szerzője. Olyan orvos, aki kortársainak többségénél mindig egy-két lépéssel előbbre jár, így az informatika és robotika eredményeit felhasználva a legkorszerűbb neurológiai rehabilitációt is meghonosította a Procardia Rehabilitációs Központban. Szakmai és közéleti munkásságáért az idén Kikeli professzor vehette át a Dr. Bernády György-emlékplakettet, bár szép környezetben, de nem a Kultúrpalotában, ahol az alkalomra tervezett nagyszerű műsort egy későbbi időpontban tartották és online sugározták.

Bodolai Gyöngyi

– Mivel hosszúsága ellenére sem teljes a felsorolása annak, amiről az évek során Kikeli professzor tevékenységét illetően tudósíthattunk, ezért azt kérdezem a beszélgetés kezdetén, hogy mire a legbüszkébb az orvos, az ember, a menedzser, a tudományos kutató? Van-e hiányérzete, és ha van, az mivel kapcsolatos?

– Nehéz válaszolni, mert életemben soha nem tettem fel a kérdést, hogy mire vagyok a legbüszkébb. Az unokáimra, a gyermekeimre büszke vagyok, de szakmai területen ez nem működik. Inkább fogalmazzunk úgy, hogy mi az, ami közel áll hozzám. Kezdetben a rehabilitáció kérdésköre volt. Az egyéves idegklinikai időszakot kivéve, orvosi pályámat a 2-es számú belklinikán töltöttem. Ott tudatosult bennem, hogy mennyire tehetetlenek vagyunk azt követően, amikor valaki kardiológiai sürgősségi esetként néhány napot a klinikán tölt, majd felteszi a kérdést: hogyan tovább, amire akkoriban nem tudtunk érdemben válaszolni. A szív- és érrendszeri problémákkal foglalkozva úgy gondoltuk, hogy infarktust után a szívben valami elhal, ami mozgásra kiszakadhat. Kiderült, hogy az elhalt szövet valójában hegesedik, és ritka esetben olyan súlyos a nekrozis, hogy átszakadhat a szív. Láttunk ilyent is, de általában hegszövet képződik, és a szívnek számunkra elképzelhetetlen hatalmas tartalékai vannak, amivel abban az időben még nem voltunk tisztában.

A rehabilitáció

– Hány százaléknál ép szövet szükséges az életben maradáshoz?

– Körülbelül 30 százaléknál elpusztulása után meg kell tanulni, hogy ami maradt, azt hogyan lehet észszerűen kihasználni. Ki kell deríteni, hogy mi volt az infarktus kiváltó oka, mert ha nem szüntetjük meg az okot, más területek is érintettek lesznek. Kezdetben volt olyan páciensünk, akitől fél év után tudtuk meg, amikor ellenőrzésre jelentkezett, hogy még mindig ágyban fekszik, mert senki sem mondta neki, hogy felkelhet. Nem beszélve az első négyhetes tortúráról, amikor beengedték a családtagokat is a kórházba, hogy vigyázzanak: nehogy véletlenül felkeljen a beteg. Ezt durva volt végignézni, majd a betegre bízni, hogy a kórház elhagyása után boldoguljon.

Az 1950-es évektől az Egyesült Államokban figyelték meg, hogy infarktust után hegesedés történik. Ezt követően van egy időszak, amíg kímélni kell a szívet. Az infarktus olyan korosztályt érintett, amelynek tagjai a munkaerőpiacon a legnagyobb tapasztalattal rendelkeztek. Mivel szigorúan leszázelkelték őket, ez hatalmas kiesést, kárt jelentett a gazdaságnak. Emiatt, érdekes módon, a gazdasági élet képviselői fordultak az Egészségügyi Világszervezethez, hogy tisztázzák, mit lehet tenni infarktus után. Ezt követően az EVSZ figyelme kiterjedt egyéb szívbetegségekre is, a nem szervi vonatkozásokra, a lelki, társadalmi és családi problémákra úgyszintén. Ha szorongás, depresszió is fellépett, az egyén akkor is munkaképtelen maradt, bár a tartalékai rendben voltak. Így alakult ki a holisztikus szemlélet, miszerint egységben kell szemlélni az embert, saját testi, lelki, szellemi életét, családi és tágabb társadalmi környezetét figyelembe véve. Ezen az úton indultam el, fogékonyan mindezekre, nemcsak szigorúan a laboratóriumi vagy egyéb paraméterekre. A teljes körű rehabilitáció volt az egyik olyan dolog, amit dédelgettem, és ami felnőtt velem. Minden lépését próbáltam követni, a hetvenes években vezető kutatói állásban lévő pszichológusokkal vettem fel a kapcsolatot, majd később közvetett módon szociológusokkal, miután az anyaországi pszichológiát, szociológiát, amelyek Európa-szinten is eredményesek voltak, nem lehetett olyan mértékben lerombolni, mint az itthonit. Az eredményeket pedig sikerült közölni, de érdekes módon nem tudták hova tenni.

A megelőzés

Az 1990-es évektől az okokra terelődött a hangsúly, arra, hogy miért alakulnak ki a szívbetegségek, ami a preventív

szemlélethez vezetett. Dédelgetett álmodom vált valóra, és nem büszke, hanem végtelenül hálás vagyok azért, hogy a kardiológiai társaságon belül nehezen ugyan, de elfogadták a komplex rehabilitációt. Így a kockázati tényezők és ezek tanulmányozása is felszínre került, amint az is, hogy közösségeket érintő problémáról van szó. Fokozatosan kiderült, hogy a nem fertőző betegségek „járványtana” hihetetlenül lényeges, és ezt is holisztikus (az egész embert érintő) szempontból lehet megközelíteni. Nagyon izgalmas kérdés volt, ezért nyugodt lelkiismerettel és hálával mondom, hogy az elmúlt 55 év során én is ezt képviseltem és képviselem ma is. Egy összefüggésrendszerből nem lehet kiragadni egy kockázati tényezőt, és ilyen értelemben a megelőzés során felismertem a csoportterápia lényegét. Középkorban koromban intenzíven sportoltam, ami később nagyon sokat segített. Mivel kezdetben nem volt gyógytornász képzés, az első évtizedekben én tanítottam be a sport területén tevékenykedő fiatalokat arra, hogy mit kell tenniük. A csoportterápia ugyanis mind a meg-



Fotó: Nagy Tibor

előzésben, mind a rehabilitáció során lényeges, és nagyon közel áll hozzám. Tavaly jelent meg a legutóbbi könyvünk, amelyben egy egész fejezetet tesz ki a pszichoszociális kockázat, amit évtizedek óta követek. Ez összeköti a genetikai vonatkozásokat a sejtek szintjén lezajló folyamatokkal, ami a mindennapi viselkedésben tükröződik. A hirtelen törések szintén előfordulnak, miszerint egy családban nem volt senkinek szív- és érrendszeri problémája, de egyszer kiderül, hogy valaki megbetegedik. Mindennapi életünk, társas kapcsolataink és ezek hatása már egy nemzedéken belül is érinti a sejt működését. Komolyan megerősíti mindezt Barabási Albert László professzor a hálózatelméletben, de más téren végzett kutatások is bizonyítják. A pszichoszociális kockázat, ami általában háttérbe szorul, az is minket érint egyénileg és közösségileg is. Hálás vagyok, hogy ezek közel állnak hozzám, és próbálok a mindennapi gyakorlatban is követni.

Elhangzott, hogy a Procardia keretében sok minden létrejött. Nos, ha ismerős a cél, akkor automatikusan keresem, hogy az adott cél megvalósításához milyen eszközök szükségesek. Az egészségügyi menedzsment szerint mindenkinek menedzselnie kell a saját egészségét, az orvos pedig egy közösséget is. Ez észszerűen gazdálkodást kíván. Látjuk, hogy a román egészségügy krízishelyzetben van, amihez az egyének többségének az egészségkultúrája, a közösségek észszerűtlen gazdálkodása, egy ország anarchikus gazdálkodása – amelyben nincs rálátás az egészre, mert rövid távú politikai ambíciók vannak mögötte – mind hozzájárul a krízis kialakulásához és tartós fennmaradásához.

– Az egészségkultúra került szóba. Kikeli professzorról ismeretes, hogy a művészet, különösen a marosvásárhelyi képzőművészeti és zenei képzés, a tehetséges művészeti iskolás diákok egyik fő támogatója a Rotary Téka Club keretében. Hogyan illeszkedik bele a diákhangversenyeken, tárlatokon való részvétel a holisztikus szemléletbe?

– Valóban igaz, hogy kulturális vonatkozásban is vannak vonzódásaim. Egy közösségnek az egészségkultúrája nagymértékben függ attól, hogy a kultúra egyéb területei hogyan vannak jelen az életében. Beszélhetünk táplálkozáskultúráról és annak aberrációjáról, öltözködéskultúráról stb., amelyek, bármennyire furcsa is, visszahatnak az egyénre. Hasonlóképpen a jó könyvekkel, a minőségi irodalommal, valamint a színházzal való viszony is (amely tükröt állít elénk, és megindít), nem beszélve a minőségi képzőművészetről, amelynek hihetetlenül nagy a jelentősége, és a zenéhez hasonlóan legalább tíz évvel korábban jelzi, hogy mi fog bekövetkezni társadalmi téren. Amin a festő korában megbotránkoztak,

évekkel később kiderül, hogy azokat a feszültségeket, bizonytalanságokat, indulatokat át kell élnie az emberiségnek. Ilyen mélypontról, amiben például most vagyunk, a színvonalas művészetek jelenthetik az egyik fogódzót, a kiutat. Rájöttem, hogy egy szeletemberekből álló társadalomban csapatmunkára, ehhez pedig integrátorokra van szükség. Olyan személyekre, akik képesek összekapcsolni ezeket a területeket a valós élettel és mindazzal, ami történik. És akkor nem csak egy tízperces konzultáció után kapott pontos leletből áll a gyógyítás. Hálás vagyok, hogy a neveltetésem, az életem ráirányított erre, és háború utáni nemzedék tagjaként megtanultam a kis dolgoknak – akkoriban akár egy fél kiló cukornak is – örülni, ami nagy sikerélményt jelentett az egész családnak.

– Ez fontos adottság, hiszen manapság vannak fiatalok (és nem csak), akik a nagy dolgokat sem tudják értékelni, mert természetesnek veszik, hogy nekik az megadott.

– Gyakran hallom, hogy azt hiszik: minden automatikusan megy, és amikor bekerülnek a valós életbe, kiderül, hogy mégsem. Hetedik, nyolcadik koromtól minden nyáron dolgoztam, ácsok, kőművesek között és a szatmári tervező-intézetben, ahol azokkal az emberekkel találkoztam, akik a társadalom alapját alkotják. Ugyanakkor a vezető személyiségek is minőségi szakemberek voltak. Ki tud manapság olyan rövid idő alatt a marosvásárhelyi Kultúrpalotához hasonló épületet felépíteni? – szoktam feltenni a kérdést. Olyan emberek voltak, akik a szakma minden csínját-bínját birtokolták, sőt egy lépéssel előbbre is tudtak lépni, és hihetetlenül nagy tekintélynek örvendtek.

Építeni és újraépíteni

– Ha számbavétele készítenék, Kikeli professzort is a jeles marosvásárhelyi „építő” közé sorolnám, aki megszervezte, majd fokozatosan bővítette a Procardia Egészségügyi Központ tevékenységét, ahol a megelőzéstől a gyógyító munkán át a rehabilitáció legkorszerűbb formáig folyik a tevékenység a megfelelő szakemberek vezetésével.

– Szeretném hangsúlyozni, hogy nem magamnak építettem. Amikor 1972-ben teljes ellenszélben szerettünk volna a Horváth Endre vezette klinikára versenyvizsgázni, kezdetben azt mondták, hogy nem lehet, és amikor elértük, hogy szigorított eljárás szerint vizsgázhassunk, akkor közölték, hogy mégsem lehet, mert „fentről” megsabták, hogy kit kell felvenni. Végül sikerült a vizsgám, amit nagy vihar követett, de bekerültem a klinikára, ahol a tanáraimat tiszteltem, de tudtam, hogy az egyetem számára nem kívánt személy vagyok, ezért ki kellett dolgozni egy B változatot is. A rehabilitációs tevékenységre összpontosítottam, s a „Gulágot”, ahova száműztek, sikerült rendbe tenni, létrehozva egy rehabilitációs klinikát. A párhuzamos élet során a Procardia és a klinika között több tanítványomnak sikerült biztosítani a lehetőséget, hogy helyük legyen addig, amíg kétszer-háromszor versenyvizsgáztak, hogy egyetemi álláshoz jussanak. Hiányolom, hogy a jelenlegi középnevelés mellett nem látom a legkevesebb két-három utódot, akik tanulnak, és vállalják, hogy maradnak. Abban, hogy Marosvásárhely utánpótlás dolgában ennyire fedezetlen maradt, komoly mulasztásaink vannak. Ezért az utódlást tekintem a fő problémának, és a jelenlegi generációnak kell megteremtenie a lehetőséget, hogy a Procardia ne üres szőlőmárka váljon.

Létrehozni egy magánrendelőt, amelyet egy maroktelefonnal adminisztrálni lehet, ahol akkor rendel az orvos, amikor akar és ideje van, ez „egyszer használatos módszer”. Ha az egyetemi oktató elér egy csúcsot, de nincs egy infrastruktúra mögötte, ahol a mentor szerepét gyakorolhatná, hogy fiatal orvosok nőjenek fel mellette, akikkel megosztja a terheket, akkor néhány év múlva, amikor a mostani oktatókat tagjait nyugdíjazzák, nem lesz aki folytassa a tevékenységet. Ez is egy ok, ami miatt nem tudom letenni a lantot.

– Amint már említettem, Kikeli professzornak köszönhető a családorvosi képzés meghonosítása a vásárhelyi egyetemen.

– Nemcsak a vásárhelyin. Az a tény, hogy országosan elindult, annak köszönhető, hogy jó néhány kollégának azok közül, akikkel a Kardiológiai Társaságon belül jó kapcsolatban voltam, már a '90-es évek előtt tartott előadásomban jeleztem, hogy a prevenció és rehabilitáció bölcsője a családorvoslás, ahol minden pácienssel találkozik az orvos. Ilyen megfontolásból sikerült összehozni 140 rezidentet. Körülbelül a feléből lett családorvos, de valamennyien belekóstoltak abba, hogy ez miért fontos. Sajnos megszűnt ez a lehetőség, holott ennek a régióknak olyan családorvosokat kellene biztosítani, akikkel anyanyelvén értekezhet a páciens, hiszen ismerjük, hogy mit jelent a kiszolgáltatottság, amikor az egyszerű ember nem tudja a panaszait anyanyelvén elmondani.

Hova lett a száz lépés?

– Nagyszámú tömegeket megmozgató gyakorlati tevékenység köthető a nevéhez, amelyek felpezsdítették a helybelieket, és a szívnapiokon például a fél főtér vagy később a Színház tér közönsége együtt tornászott a Procardia gyógytornászaival.

– Az egészségkultúráról szolt, és a mindenkori polgármester kellett volna az első legyen, aki kiáll mellettünk és

(Folytatás a 8. oldalon)

Téli szezonnövények a lakásban

Szigeti Botond kertészmérnök

A fagyok beálltával a kertünkben megszűnnek a színes virágfoltok, a természet elkezd a felkészülést a tavaszra. Lakásunkban a megszokott, hétköznapi szobanövények nagy része elkezd kopaszodni, a virágok mérete és gyakorisága lecsökken vagy eltűnik, ezáltal jelezve a tél beálltát. Ha mégis szeretnénk ebben az időszakban is lakásunkat élő növényekkel díszíteni, tudni kell, hogy van erre egypár alternatíva.

Az egyik ilyen növény a *mikulásvirág* (*Euphorbia pulcherrima*), amely nagyon népszerű adventi asztaldísz, ajándékként is gyakran használják télen, ünnepek alkalmával.

Fontos kiemelni, hogy ezeknek a növé-

nyeknek az őshazája Közép-Amerika, ahol a levegő nagy páratartalmú. Az egyik nagy hiba, amit hajlamosak vagyunk elkövetni, hogy nem megfelelő növényt választunk. Vásárlás előtt ajánlott alaposan megvizsgálni, hogy ne legyenek kókadózó, sárguló levelei. Nézzük meg a növény talaját is, hogy nincs-e bepenészedve, és ha kiszáradt, vagy ha a törzsön levő levelek lehulltak, ne válasszuk azt a növényt, mivel ezek élete nagyon rövid lesz, 2 héten belül teljesen elpusztulnak, így lehetséges, hogy még a karácsonyt sem fogják megélni.

Ha olyan növényt találtunk, ami a fentebb említett összes szempontnak megfelel, akkor a megvásárlást követően vegyük le róla a nejlongonyöveget, és a lakás leghidegebb pontjára helyezzük, a legoptimálisabb 17

Celsius-foknál semmiképpen sem melegebbre, de mindenképpen a fűtőtesttől távol.

Ajánlott a növény talajának folyamatos ellenőrzése, fontos, hogy ne hagyjuk kiszáradni. Ha a lakásban száraz a levegő, ajánlott akár naponta rendszeresen megspriccelni a növényt, ezáltal tovább él.

A másik ilyen szezonnövény, ami nagyon elterjedt, a *karácsonyi kaktusz* (*Schlumbergera*), amelyet sokkal nagyobb sikerrel tudunk átteleltetni. Fontos tudni, hogy ennek a növénynek a környezetigényei nagyon hasonlóak a mikulásvirághoz, viszont sokkal alkalmazkodóbb. Ha odafigyelünk egypár tényezőre, karácsonykor már teljesen virágba borult növényben gyönyörködhetünk. Mivel ez a növény is rövid-nappalos, a virágzás beindulásához szüksége van 12 óra sötétségre, de ha nem teremtjük meg a megfelelő feltételeket, a virágzás eltolódhat vagy nagyon gyenge lesz.

Fontos, hogy a bimbók megjelenése után a növényt ne mozgassuk, mert azzal csak rozszat teszünk neki. Egy másik fontos tudnivaló: ha a lakásban túl meleg van, a virágzás rövid ideig tart.

Ha nem szeretnénk cserepes virágokkal bajlódni, de az ünnepi asztalt mégis szeretnénk valami olcsó és különleges díszszel „feldobni”, megtehetjük néhány gyümölcsfavessző vagy japánbirs használatával. A szokás alapja egy több mint ezeréves történeten, Szent Borbála életén alapszik.

Egy Németországban élő kedves ismerősöm mesélte, hogy az ő vidékükön még ma is élő hagyomány, hogy Borbála, Barbara



Fotó: Horváth Éva

napján (december 4-én) az ott élő emberek ilyen ágakkal díszítik asztalukat vagy ajándékozzák meg egymást. A hagyomány a harmadik században élő Borbála történetén alapszik, aki megtérte után visszautasította az udvarlóját, ezért az édesapja egy toronyba zárta, abban a reményben, hogy a lányát a magány majd megtöri. Amikor a torony felé vezető úton haladtak, a fiatal lány szoknyájába akadt egy ág, amit magányában nagy szeretettel ápolgatott a toronyban töltött rabosága ideje alatt. Az apja, amikor látta, hogy a lányát nem tudja megtörni, dühében megölte. Ebben a pillanatban a jelentéktelen szürke ágacska hirtelen virágba borult. Innen származik a Borbála-napi ág, ami karácsonyig jó esetben kivirágzik.

Ne feledjék, kertészkedni kiskertben és tömbházban is egyaránt öröml!



Fotó: Szigeti Botond

Ember és állat harmóniája

Vedlés udvaron és lakásban

A kutyák életében évente két vedlési időszakot tartanak számon. Míg ősszel hosszabb a vedlési folyamat, a tavaszi intenzív és gyorsabb. Sokan teszik fel a kérdést: miért vedlik a kedvencük hosszasan még késő ősszel is, a lakásban tartott rövid szőrű eb pedig majdnem folyamatosan?

Szer Pálosy Piroska

A szőr meghatározott nagyságot elérve megöregszik és kihull, ezt a váltást vedlésnek nevezzük. A vedlés a kutya környezethez való alkalmazkodásának biológiai folyamata. Az őszi vedlés során az állat felkészül a télre, és hosszabb, sűrűbb, lágyabb szőrzetet növeszt, amely kevésbé vezeti a hőt, és megvédi a testét a hidegtől. Ezért, ha mostaná-

ban azt érzékeli a gazda, hogy a megszokottnál jobban hull a kutya szőre, nem kell megijedni, mivel egy felnőtt, egészséges kutya esetében természetes, hogy az időjáráshoz igazodva lecseréli bundáját – válaszolta az általunk továbbított kérdésre dr. Pálosi Csaba, a Noé Borkája kisállatklinika vezetője.

Az őszi nagy szőrhadjárat augusztus végétől október végéig zajlik, míg a tavaszi március-áprilisban. A kutyák vedlése természetes biológiai folyamat, melyet az időjárás befolyásol. A kutya tavaszi vedlésének kezdete az első melegebb napokkal, míg az őszi vedlés a nyár vége fele, a hűvösebb napok beköszöntétől kezdődik. Alapjában háromféle szőrváltást lehet megkülönböztetni, és ettől is függ, hogy meddig tart a kutya vedlése. Egyik a kölyökkori szőr leváltása, a másik

a téli, valamint a nyári bunda cseréje, illetve az egész évben folyamatos szőrhullatás. A kölyökkutyák viszonylag kevés aljszőrrel születnek. A babaszőr leváltása körülbelül hat-nyolc hónapos korban várható. Ilyenkor a pelyhes, enyhén matt szőrt erősebb, dúsabb, fényesebb szőrzet váltja le. Az időszakos vedlés kétszer van egy évben: a tavaszi, mely intenzívebb és gyorsabb folyamat, és az őszi, lassú szőrzet-csere. Bár a vedlés teljesen természetes folyamat, nem árt résen lenni, az időtartama ugyanis jelzésértékű lehet. Ha nyolc hétnél is tovább tart a vedlés, és úgy tűnik, hogy az állat bundája fénytelen, az nem jó jel. Ha emellett kedvetlen és ideges, orvoshoz kell fordulni vele, mert elképzelhető, hogy valamilyen egészségügyi problémája van.

A lakásban tartott, rövid szőrű kutyákra azonban – tacsó, mopsz, francia bulldog – jellemző az egész évben folyamatos, kisebb-nagyobb mértékű szőrhullás. Ráadásul nekik apró, szűrös szőrük van, ami elég kellemetlen a velük egy fedél alatt élő ember számára. Mivel lakásban tartják őket, és csak hosszabb-rövidebb séták alkalmával vannak kitéve a hőingadozásnak, nincs szükségük vastag, téli bundára. Ezt tetézi a lakás, a radiátor melege, ami érthető módon felborítja a házi kedvenc biológiai egyensúlyát, amitől úgy érzi, hogy vedlenie kell. Ezért a folyamatos szőrhullatás miatt aggódó gazdiknak megnyugtatóként azt lehet üzeni, hogy sem betegség, sem rendellenesség nincs a háttérben, ha a kutya télen is vedlik, csupán a radiátor, a túlfűtött lakás az oka a folyamatos szőrhullatásnak – mondta a szakember.

Tápanyagokban gazdag étrend

– *Mi a teendője a gondos gazdinak a vedlési időszakban?*

– Sokat segít a kutyának, ha ebben az időszakban mindennap alaposan átfésülik a bundáját. Egyrészt a kedvenc hálás lesz a kényeztetésért, ugyanakkor ezzel a művelettel serkenteni lehet a bőr vérkeringését, és eltávolíthatók a már elhalt szőrszálak is. A lazacolaj bőr- és szőrbarát termék, mely amellyel, hogy puha és csillogó szőrt eredményez, erősíti a szív- és érrendszert, valamint az immunrendszert. Kis testűeknek naponta 1 ml ajánlott hosszú távon, nagy testűeknek 3–6 ml. Általában állatorvosi rendelőkben kapható, 250 ml-es kiszerelésben. Az ízletes olajat szívesen elfogyasztják az állatok, így nem lehet gond az adagolása sem. Az ősz elején egy négyhetes lazacolaj-kúrát tartva a kutya vedlési ideje lerövidül. A zöldkagyló- és porckivonat pedig elősegíti az ízületek hosszú távú mozgékonyosságát és rugalmasságát a fokozott fizikai igénybevételnek kitett kutyák esetében is. Forgalmában vannak heti vagy kétheti gyakorisággal bőrre csepegtethető (spot on) vegyszermentes, ceramid, esszenciális zsírsavak szuszpenzióját, csak növényi alapanyagokat tartalmazó készítmények is, melyekről tudományosan bizonyított, hogy gomba- és baktériumellenes hatásuknál fogva gátolják a kórokozók elszaporodását a bőrön, és segítik annak természetes védelmét.



Gazdikereső

Mind a tavaszi, mind az őszi vedlés alatt fontos, hogy megfelelő mennyiségű tápanyaghoz jusson a kutya. A hideg évszakra készülve ez kifejezetten lényeges, hiszen ilyenkor az immunrendszerét is erősíteni kell, ezért az sem mindegy, hogy milyen eledelt választ számára a gazda. A téli időszakban magasabb fehérje- és zsírtartalmú táp ajánlott, mert ezekből fedezi a kutya a szervezet számára szükséges tápanyagokat. A minőségi kutyatápok nem tartalmaznak ízfokozókat, sem színezőanyagokat, viszont annál több természetes alapanyag van bennük, amelyek egyrészt elengedhetetlenek egy kutya számára, másrészt minden összetevőt megfelelő módon tud hasznosítani a szervezete, így pedig nem kell attól tartani, hogy a kutya legyengül a vedlési időszak alatt vagy a téli mínusz fokokban.



Gazdára talált

Fotók: Save&Smiley Állatmentő Egyesület

Egyedülálló gégeműtét

Gyermekeknél az öröklött vagy szerzett, fulladással járó felső légúti szűkületek kezelésére alkalmas, egy lépésben végrehajtható gégeműteti eljárást dolgozott ki munkatársaival Rovó László fül-orr-gégész professzor, a Szegedi Tudományegyetem (SZTE) rektora.

A szűkület okozta jelentős nehézlégzés korábban gyakran légszomyszést igényelt, ez azonban megnehezíti, hogy a kisgyermek teljes értékű életet élhessenek. Rovó László hosszú évtizedek óta dolgozik munkacsoportjával egy kedvezőbb életminőséget eredményező műtét megoldáson. A lépésről lépésre fejlesztett eljárást – amelyhez a rohamosan fejlődő technika, technológia és tudomány is nagyban hozzájárult – már több neves amerikai szaklapban publikálták.

A kisgyermeken végzett beavatkozások különös precizitást igényelnek, elsősorban anatómiai szempontból. A siker érdekében jól működő csapatot alakítottak ki az SZTE gyermekgyógyászati klinika, illetve az aneszteziológiai és intenzív terápiás intézet munkatársaival. Többek között ennek köszönhető, hogy ma már akár újszülötteken és néhány hetes csecsemőkön is sikeresen végre tudják hajtani a műtétet.

Az egész világon egyedülálló műtét eljárást a közelmúltban egy újszülött csecsemőn is sikeresen alkalmazták. Mihálffy Gréta mindössze egy hónapos volt, amikor megfázásos, nehézlégzéses tünetei jelentkeztek, amelyeket a szakemberek nem sikerült megszüntetniük, az inhalációs szteroidok és gyulladáscsökkentő kúpok csak átmeneti javulást hoztak.

Az újra felerősödött nehézlégzés miatt altatósos gégetükrözést végeztek, ekkor derült fény a gégegyűrűporc fejlődési rendellenesség eredetű szűkületére. A diagnózist az elvégzett képalkotó vizsgálat is megerősítette. A csecsemő műtétére egy héttel később került sor, a szűk anatómiai viszonyok „tágítására” Rovó László úgynevezett csúsztatásos gége-légcső plasztikát végzett. A műtét után átmeneti, hatnapos altatásban és lélegeztetve töltött periódus következett.

Az ébresztést követően a kislány meglepően jól vette az akadályokat, állapota gyorsan javult, néhány napon belül hazamehetett a klinikáról. (MTI)

(Folytatás a 6. oldalról)

a közönség mellett, de a szükséges támogatás egy idő után sajnos elmaradt, bár elődje, Fodor Imre még derűs mosollyal, őszintén megtette. Csegzi Sándor alpolgármesterként a Száz lépés az egészségért mozgalmat támogatta.

– **Ez utóbbi miért szűnt meg?**

– Akkoriban mondhatni véletlenszerűen bekerültem a városi tanácsba, amely a mozgalmat támogatta, és mivel azt a tömegsportklub elnöke vezette, tanácsosként komolyan megvadtak, és évekig hurcoltak, hogy a klub mögött a Procardia állt. A lehetőséget a partnerszervezetek sem használták ki, és a Şurianu sétányból egy idő után parkolóhely lett. A városlakókat megszólító tevékenységünket a vásárhelyi napok Egészségforgatagán próbáltuk folytatni, de egyes kollégák nem értették meg a szándékunkat.

– **Két sportteremből is költözni kellett, és adott pillanatban az Arany János utcai rehabilitációs központ helyzete is bizonytalanra vált. Nagy türelem és bölcsesség kellett ahhoz, hogy a bizonytalanságon túljegy magát, sikerüljön új helyiséget találni, és azt újra átalakítani és berendezni.**

– Sajnos, nem tudtuk megoldani, hogy legyen egy saját felületünk, amit továbbra is keresünk. A járványhelyzet nagyon betartott nekünk. Ráadásul nincsenek egészségügyi vonatkozású pályázatok, másrészt a 70-80 százalékos önrészt nem tudtuk vállalni. Sajnos, senki sem érzi, hogy vigyázni kellene, mert adott pillanatban az egészségügy lerombolódik.

– **Pedig a csoportos és egyéni torna, a fizioterápiás kezelések mellett mennyire jó kezdeményezés a robotizált mozgásterápiás és neurológiai rehabilitáció, amelynek során komputeres technika, speciális számítógépes programok segítik a gyógyulást.**

– Állandóan újabb és újabb, hihetetlenül

Eszközök a célhoz

változatos, teljesen egyedi elváltozásokkal jönnek a páciensek a károsodástól a rokantságig. Nagyon fontos a felmérés a károsodások mértékének és az önellátás szintjének a megállapítására, és ennek megfelelően dönthető el, hogy izomerőt vagy idegi problémákat kell fejleszteni. A páciensek közül többen nem tudnak kommunikálni, ezért fontos a hozzátartozó szerepe, akiben ugyancsak tartani kell a lelket, de meg kell közösen beszélni a célokat, és számba kell venni a visszajelzéseket. Rendkívül nehéz egy bénult, fogyatékos személy gondozása, ezért egyenlő mértékben kell a hozzátartozót is támogatni. A rehabilitációban szükséges a szakorvos véleménye, de nagyon nehezen tudom a különböző területek orvosait időszakszerűen érzékenyíteni. Amikor a súlyosan sérült, hónapokig kómában fekvő fiatalembert járn látták a kollégák, főleg a fiatalok, sírva fakadtak. Ahol az idegrendszer ronccsolódik, nem regenerálódik, de a neuroplaszticitás lehetővé teszi, hogy más csatornák átvegyék a sérült idegek funkcióját. Ahol nem rendelkeznek azokkal az eszközökkel, amelyekkel mozgatni lehet a bénult végtagot, az idegrendszer nem regenerálódik, és a páciensek mozdulatlanul az ágyban maradnak. Örvendünk, hogy segíteni tudunk ezeken a betegeken.

Jó néhány kérdésben, akár a telemetriás rendszereket illetően is, bebizonyosodott, hogy például egy ilyen világiárvány idején mennyire jól használhatók a páciensek állapotának a követésére. Az előzetesen megvizsgált páciens vérnyomását, vér-cukorszintjét, testsúlyát stb. követni lehet, és a módszert sikerrel mutattam be a Londonban tartott európai hipertónia-kongresszuson, de országos szinten hiába próbáltam elterjeszteni, nem ment. Megkapták a rendszereket a kollégák, és nem használták. Azt kell mondanom, hogy az egészségügy egy

nagyon konzervatív terület, átlagban nyolc év kell, hogy valami meghonosodjon.

Hiányérzet

– **Ennek kapcsán jut eszembe, hogy az elképzelések között egy régi beszélgetésünk során szerepelt egy kórház is.**

– Nem feltétlenül kórházat, egy egynapos befektetésre alkalmas épületet szerettem volna. A kórházakat illetően szigorú szabályok vannak, amelyek lecsökkentik a hozzáférés lehetőségét. Egynapos fektetőre gondoltam, egy olyan egységre, ahol nem érvényesülnek a merev előírások. A rehabilitáció terén is szükséges lenne egy olyan intézmény, ahol, ha elakadunk valamiben, akár a diagnózist vagy egy kényesebb terápiát illetően, bent lehessen tartani egy-két napra a páciens. Ez különösen a neurorehabilitáció terén lenne fontos, nem a posztintenzív időszakban, amire kórházi ellátás javallott.

Ákosfalván annak idején elindítottunk egy programot a Nyáradmente egészségéért. Ahhoz, hogy folytatni tudjuk, fiatal szakemberekre van szükségünk, akik vállalják a kiszállásokat. A körülmények jók, a páciensek nagyon hálásak.

Az egészségügyi rendszer problémája már 1990-től fennáll, ezért a járóbeteg-szakrendelés minőségileg magas szintű kellene hogy legyen, de a privatizálását követően egyáltalán nincs elismerve. A családorvosnál hasonlóképpen a rendszer mostohagyermekévé vált. Jelenleg a lakosság 60 százalékának van családorvosa, de sokan a nyugdíjkorhatár utáni hosszabbítással dolgoznak, és rövid időn belül az el látottság 40 százalékokra csökken. Utánpótlás mondhatni nincsen. A szakorvosi rendszerben multinacionális cégek jelennek meg, és azoknak az érdeke fog felülkerekedni. Aki ez a terület, azé lesz az egészségügy, amire sajnos nem figyelnek.

KÉTKERÉKŰ JÁRMŰ		LEKVÁR ELFEHÉREDŐ ARCÚ	FÜL (ANGOL)	PÁROSAN ÖRÜLI	BIKÁVÉR VÁROSA	RÓMAI 1100 TERMÉSZETES ALLAPOTÚ	CSODÁS TÖRTÉNET TAKARMÁNYTÁROLO	IGEKÉPZŐ	ESTE (OLASZ)	BÁRÁNY-HANG MEZ	SZÁMÁRA	KARIKÁT-LAN KALAP!	CSAPADÉK
1.													S
ÉNEKLŐ HANG		MOSZAT NÉVELŐ				A DUNA OKORI NEVE NAPSAK				UTOLÉR ÉS ELHAGY MÓZES 5 KÖNYVE			
FONTOS GAZDASÁGI ÁG KÁIN TESTVÉRE				ATTILA NÉV-VÁLTOZATA MAGYAR TOTEMDÁR				NINCS SOK BELŐLE ÖRLŐÜZEM					NULLA GÖRÖG BETŰ
2.	A	CSEH TRAKTOR-MÁRKA	GALLYAZ SZÁNDÉKOKZIK	VIZLÁGYÍTÓ SZER ÖSSZEHAJLÍTOTT TENYÉR			CSONGRÁDM VÁROSLAKÓJA PÉNZÉRT HASZNÁL					ÉTLEN GÉNI SZLÁV NÉP	
NINCSENEK KORLÁTAI				TEHÉNBE-SZÉD CSALIT HÚZNAK RÁ	VETETLENI AZ ARGON VEGYJELE		A BÁRIUM VEGYJELE SZEKÉRNYSI TEHER		FRANCIA ARANY ... KIRÁLYA (E. LALO)			NÉMET ÍRÓ (KARL) SKÁLA-KEZDET	
ZSINÓROS KISKABÁT			TARA ÚRNŐJE (SCARLETT) KISFALUDY... (KÖLTŐNŐ)			HATÁROZOTTÁG SZÍNÉSZNŐ (ESZTER)				ANEKDOTA FÜR ... (SZÍNÉSZNŐ)			
AZ ELSŐ LATIN BIBLIA-FORDÍTÁS			BOLÍVIAI VÁROS ZAMAT				SVÁJCI VÁROS ERKÖLCS-TAN				OROM (TÁJSZÓ) AFRIKAI VIRUS		
ELÉ, ELŐTT (NÉMET)			MINDENT LEARAT SZINTÉN NE		SZÁMOMRA ARATI				TILTÓSZÓ SZOLMIZÁCIÓS HANG		SZILAJ SZINTÉN		
FRANCIA ARANY RÉG ÉLT ELŐD			SZÖGLET BORKÓSTÓ-LOK ESZKÖZE		...PLAN (TÁVOLLI FELVÉTEL) VENI ... VICI (CAESAR)			É-AFRIKAI ÁLLAM BALTI NÉP					AMPER (RÖV) HÍV
		ALÁCSÜNG FRANCIA MÁRIA		SZILAJJÁ TESZ EGÉSZ RÉSZE			VÁROS POLGÁRA AZ ETOLAJ PÁRJA					TESTRÉSZI VALÓDI	
SZAPPAN-MÁRKA			ANTE MERIDIEM (RÖV.) OROSZ RENDEZŐ		RÓMAI 501 OROSZ VÁROS	IGEVÉGZŐ-DÉS 476-IG TARTOTT		BESZEGI ELTULAJDONIT		EBLAK IRAT		MÁRAMA-ROSI FOLYÓ INTÓ TARTALMAI	
IPA PÁRJA HÍRES RÉTES			CSÖKKENŐ SZINTŰ (VÍZ) A TÉR PÁRJA			É-OLASZ VÁROS HAMU (ANGOL)				LONDON LAKÓJA ATHÉNI SPORTKLUB			
			HANGA ESZENYI (SZÍNÉSZNŐ) NÉVJELE				... ÁRPA, ... ROZS (NÓTA) MAGAD				SZAMOAI PÉNZ PÁRA!		
GITÁR-HÜROKI		LENGYEL-NÉMET FOLYÓ KILO (RÖV.)			LÓBIZTATÓ SPANYOL AUTÓJEL			ÜDÍTŐ ITAL EZTI				OROSZ AUTÓ-MÁRKA EZER!	
L.N.J.								LAKÁST TISZTÍT					

December 2-i rejtélyünk megfejtése: **Aki három napra előre lát, az háromezer évvel gazdagabb.**

A becsületpontokért küzdhet a Ferencváros



Az FTC gólszerzőjét, Aissa Laidounit (b2) ünnepli Botka Endre (j2) és Kristoffer Zachariassen (j)

Fotó: MTI/Szigetváry Zsolt

A pont nélkül sereghajtó és már biztosan búcsúzó Ferencváros ma este a Bayer Leverkusen fogadja a labdarúgó-Európa-liga csoportküzdelmeinek utolsó, hatodik fordulójában.

A magyar bajnok mindenképpen csoportja utolsó helyén zár, így számára legfeljebb az a tét, hogy a 32 csapatos mezőnyben utolsóként megszerezze becsületpontját vagy -pontjait a sorozatban.

Peter Stöger vezetőedző együttesének nem lesz könnyű dolga, mivel német ellenfele veretlenül a csoport első helyén áll, de abban bízhat, hogy a gyógyszergyáriak számára tét nélküli találkozót, ugyanis a jobb egymás elleni eredményeknek köszönhetően mindenképpen a második és

szintén továbbjutó Real Betis előtt maradnak.

A két csapat első, szeptemberi találkozóján a Leverkusen 2-1-re diadalmaskodott, ám a magyarok nemcsak vezetést szereztek a meccs elején, hanem többnyire egyenrangú ellenfelei voltak az esélyesebb riválisnak.

A csoport másik találkozóján a Celtic Glasgow a Real Betist fogadja, de ennek a meccsnek sem lesz tétje, mert a skótok biztos harmadikként a Konferencialigában, míg a spanyolok másodikként az EL kiesés szakaszában folytatják.

A 22 órakor kezdődő Ferencváros – Bayer Leverkusen mérkőzést az orosz Kirill Levnyikov vezeti, az összecsapást az M4 Sport élőben közvetíti.

Eredményjelző

Labdarúgó Bajnokok Ligája, 6. (utolsó) forduló:

* *A csoport:* Paris Saint-Germain – Club Brugge 4-1, RB Lipcse (német) – Manchester City (angol) 2-1. A végeredmény: 1. (és továbbjutott) Manchester City 12 pont, 2. (és továbbjutott) Paris Saint-Germain 11, 3. (és Európa-ligás) RB Lipcse 7, 4. Club Brugge 4.

* *B csoport:* AC Milan – Liverpool FC 1-2, FC Porto – Atlético Madrid 1-3. A végeredmény: 1. (és továbbjutott) Liverpool 18 pont, 2. (és továbbjutott) Atlético

Madrid 7, 3. (és Európa-ligás) FC Porto 5, 4. AC Milan 4.

* *C csoport:* Borussia Dortmund – Besiktas 5-0, Ajax – Sporting Lisszabon 4-2. A végeredmény: 1. (és továbbjutott) Ajax Amsterdam 18 pont, 2. (és továbbjutott) Sporting 9, 3. (és Európa-ligás) Borussia 9, 4. Besiktas 0.

* *D csoport:* Real Madrid – Internazionale 2-0, Sahtar Donyeck – Sheriff Tiraspol 1-1. A végeredmény: 1. (és továbbjutott) Real 15 pont, 2. (és továbbjutott) Internazionale 10, 3. (és Európa-ligás) Sheriff 7, 4. Sahtar 2.

Ma a televízióban

- * 19.45 óra, Pro X: Kolozsvári CFR 1907 – Jablonec (Konferencialiga)
- * 19.45 óra, RTL+: SSC Napoli – Leicester City (Európa-liga)
- * 22.00 óra, M4 Sport: Ferencváros – Bayer Leverkusen (Európa-liga)
- * 22.00 óra, Pro X: Lazio – Galatasaray (Európa-liga)
- * 22.00 óra, RTL+: Tottenham Hotspur – Stade Rennes (Európa-liga)

Lerohanták a Rapidot

Három vereség után könnyed győzelemmel vigasztalódott a Sirius női kosárlabdacsapata. A marosvásárhelyi együttes előbb egy 16-0-s, majd egy 19-0-s rohammal átgázolt ellenfelén, a Rapidon, ezután pedig már csak tartania kellett az iramot.

A Sirius több mint egy hónap után lépett ismét hazai környezetben pályára, pénteken pedig újabb hazai mérkőzés következik számára, 18 órai kezdettel a Kézdivásárhelyi KSE lesz a ligeti sportcsarnok vendége.

A Rapid elleni mérkőzésről részletes beszámolót egy következő lapszámunkban olvashatnak majd. (b.z.s.)

Európai focikörkép

* *Angol Premier Liga, 13. forduló:* Brighton & Hove Albion – Leeds United 0-0, Crystal Palace – Aston Villa 1-2, Arsenal – Newcastle United 2-2, Brentford – Everton 1-0, Chelsea – Manchester United 1-1, Liverpool – Southampton 4-0, Leicester – Watford 4-2, Manchester City – West Ham United 2-1, Norwich – Wolverhampton 0-0; *14. forduló:* Aston Villa – Manchester City 1-2, Everton – Liverpool 1-4, Leeds United – Crystal Palace 1-0, Watford – Chelsea 1-2, West Ham United – Brighton & Hove Albion 1-1, Wolverhampton – Burnley 0-0, Manchester United – Arsenal 3-2, Newcastle United – Norwich 1-1, Southampton – Leicester 2-2, Tottenham – Brentford 2-0; *15. forduló:* Aston Villa – Leicester 2-1, Everton – Arsenal 2-1, Southampton – Brighton & Hove Albion 1-1, Watford – Manchester City 1-3, Leeds United – Brentford 2-2, Manchester United – Crystal Palace 1-0, Newcastle United – Burnley 1-0, Tottenham – Norwich 3-0, West Ham United – Chelsea 3-2, Wolverhampton – Liverpool 0-1. *Az élcsoport:* 1. Manchester City 35 pont, 2. Liverpool 34, 3. Chelsea 33.

* *Spanyol La Liga, 15. forduló:* Athletic Bilbao – Granada 2-2, Betis – Levante 3-1, Osasuna – Elche 1-1, Alavés – Celta Vigo 1-2, Espanyol – Real Sociedad 1-0, Cádiz – Atlético Madrid 1-4, Valencia – Rayo Vallecano 1-1, Villarreal – FC Barcelona 1-3, Mallorca – Getafe 0-0, Real Madrid – Sevilla 2-1; *16. forduló:* Atlético Madrid – Mallorca 1-2, Celta Vigo – Valencia 1-2, FC Barcelona – Betis 0-1, Elche – Cádiz 3-1, Getafe – Athletic Bilbao 0-0, Granada – Alavés 2-1, Sevilla – Villarreal 1-0, Rayo Vallecano – Espanyol 1-0, Real Sociedad – Real Madrid 0-2, Levante – Osasuna 0-0. *Az élcsoport:* 1. Real Madrid 39 pont/16 mérkőzés, 2. Sevilla 31/15, 3. Betis 30/16.

* *Olasz Serie A, 14. forduló:* AC Milan – Sassuolo 1-3, AS Roma – Torino 1-0, Cagliari – Salernitana 1-1, Empoli – Fiorentina 2-1, Venezia – Inter 0-2, Juventus – Atalanta 0-1, Sampdoria – Hellas Verona 3-1, Spezia – Bologna 0-1, Napoli – Lazio 4-0, Udinese – Genoa 0-0; *15. forduló:* Fiorentina – Sampdoria 3-1, Atalanta – Venezia 4-0, Genoa – AC Milan 0-3, Bologna – AS Roma 1-0, Torino –

Empoli 2-2, Hellas Verona – Cagliari 0-0, Inter – Spezia 2-0, Lazio – Udinese 4-4, Sassuolo – Napoli 2-2, Salernitana – Juventus 0-2; *16. forduló:* AC Milan – Salernitana 2-0, AS Roma – Inter 0-3, Cagliari – Torino 1-1, Bologna – Fiorentina 2-3, Empoli – Udinese 3-1, Venezia – Hellas Verona 3-4, Juventus – Genoa 2-0, Sampdoria – Lazio 1-3, Spezia – Sassuolo 2-2, Napoli – Atalanta 2-3. *Az élcsoport:* 1. AC Milan 38 pont, 2. Inter 37, 3. Napoli 36.

* *Német Bundesliga, 13. forduló:* Bayern München – Arminia Bielefeld 1-0, RB Lipcse – Bayer Leverkusen 1-3, Wolfsburg – Borussia Dortmund 1-3, Eintracht Frankfurt – Union Berlin 2-1, VfB Stuttgart – Mainz 2-1, Hertha BSC – Augsburg 1-1, 1. FC Köln – Mönchengladbach 4-1, Bochum – Freiburg 2-1, Greuther Fürth – Hoffenheim 3-6; *14. forduló:* Borussia Dortmund – Bayern München 2-3, Bayer Leverkusen – Greuther Fürth 7-1, Union Berlin – RB Lipcse 2-1, Mönchengladbach – Freiburg 0-6, VfB Stuttgart – Hertha BSC 2-2, Hoffenheim – Eintracht Frankfurt 3-2, Mainz – Wolfsburg 3-0, Augsburg – Bochum 2-3, Arminia Bielefeld – 1. FC Köln 1-1. *Az élcsoport:* 1. Bayern München 34 pont, 2. Borussia Dortmund 30, 3. Bayer Leverkusen 27.

* *Francia Ligue 1, 15. forduló:* AS Monaco – Strasbourg 1-1, St. Etienne – Paris St. Germain 1-3, Lorient – Stade Rennes 0-2, Bordeaux – Brest 1-2, Montpellier HSC – Lyon 0-1, Nice – Metz 0-1, Olympique Marseille – Troyes 1-0, Lille – Nantes 1-1, Lens – Angers 2-2, Reims – Clermont 1-0; *16. forduló:* Clermont – Lens 2-2, Troyes – Lorient 2-0, Metz – Montpellier HSC 1-3, Nantes – Olympique Marseille 0-1, Lyon – Reims 1-2, Paris St. Germain – Nice 0-0, Strasbourg – Bordeaux 5-2, Angers – AS Monaco 1-3, Brest – St. Etienne 1-0, Stade Rennes – Lille 1-2; *17. forduló:* AS Monaco – Metz 4-0, St. Etienne – Stade Rennes 0-5, Lorient – Nantes 0-1, Bordeaux – Lyon 2-2, Montpellier HSC – Clermont 1-0, Nice – Strasbourg 0-3, Olympique Marseille – Brest 1-2, Lille – Troyes 2-1, Lens – Paris St. Germain 1-1, Reims – Angers 1-2. *Az élcsoport:* 1. Paris St. Germain 42 pont/17 mérkőzés, 2. Stade Rennes 31/17, 3. Olympique Marseille 29/16.

A románoknak nem volt keresnivalójuk Norvégia ellenében

Simán, 33-22-re győzött Norvégia Románia ellen a Spanyolországban zajló női kézilabda-világ-bajnokság C csoportjának 3. (utolsó) fordulójában. Ezzel elődtől, hogy a középdöntőbe már korábban továbbjutott román csapat két pontot visz magával.

Az Adrian Vasile irányította alakulat csak az első 15-20 percen tartotta magát az Európa-bajnok ellenében, a skandinávok fokozatosan elhúztak, és hatgólos előnnyel, 17-11-gyel vonultak a szünetre.

A második játékrészben tovább nőtt a különbség, és a maximális 11 gólig is eljutott (25-14), közben a románoknak sikerült kissé közelebb kerülniük (25-17), de a mérkőzés gyakorlatilag akkorra már régen eldőlt.

„Ez a reális különbség a két csapat között, ha képtelenek vagyunk stresszhelyzetbe hozni őket. Jobb helyzetkihasználással talán lehetett volna keresnivalónk, erő kifejtésben ugyanis megfelelő módon teljesített-

tünk, azonban, sajnos, a támadások befejezése nem úgy ment, ahogyan szeretnénk volna” – kommentált a végén a csapat edzője, Adrian Vasile.

Románia a II. főcsoportban folytatja szereplését, ahol a D csoport első három helyezettjével, a világbajnoki címtartó Hollandiával, valamint Svédországgal és Puerto Ricóval méri majd össze erejét. Az első ellenfél a németalföldi együttes, amellyel ma 16.30 órai kezdettel találkozik (TV: DigiSport 1, Telekom Sport 2).

Eredményjelző

Női kézilabda-világ-bajnokság, 3. (utolsó) forduló:

* *A csoport:* Franciaország – Montenegró 24-19, Szlovénia – Angola 25-25. A végeredmény: 1. Franciaország 6 pont, 2. Szlovénia 3, 3. Montenegró 2, 4. Angola 1.

* *B csoport:* Orosz csapat – Szerbia 32-22, Lengyelország – Kamerun 33-19. A végeredmény: 1. Orosz csapat 6 pont, 2. Szerbia 4, 3. Lengyelország 2, 4. Kamerun 0.

* *C csoport:* Norvégia – Románia 33-22, Kazahsztán

Jegyzőkönyv

Női kézilabda-világ-bajnokság, C csoport, 3. forduló: Norvégia – Románia 33-22 (17-11)

Castillon, vezette: N. Mitrovic, M. Vesovic (montenegróiak).

Lövések/gólok: 47/33, illetve 52/22.

7 méteresek/gólok: 5/3, illetve 4/3.

Kiállítások: 4 perc, illetve 8 perc.

Norvégia: Lunde, Solberg – Reistad 2 gól, Hegh Arntzen, Kristiansen 5, Mörk 4, Bredal Oftedal 5, Aune 4, Dale Brattset 7, Ingstad, Hogdahl 1, Jacobsen 1, Herrem 1, Solberg-Isaksen 2, Aardahl 1.

Románia: Dumanska, Hosu – Dincă 3 gól, Zamfirescu, Tănăsie, Laslo 6, Bazaliu 1, Pintea 5, Polocoşer, Ostase 3, Rotaru 1, Harabagiu 1, Moisa 1, Ilie 1, Dindiligan.

– Irán 31-25. A végeredmény: 1. Norvégia 6 pont, 2. Románia 4, 3. Kazahsztán 2, 4. Irán 0.

* *D csoport:* Hollandia – Svédország 31-31, Puerto Rico – Üzbegisztán 30-24. A végeredmény: 1. Hollandia 5 pont (144-63), 2. Svédország 5 (125-56), 3. Puerto Rico 2, 4. Üzbegisztán 0.

A csoportok első három helyezettje jutott a középdöntőbe, és magukkal vitték a másik két továbbjutó elleni eredményeiket.

A negyedikek az alsóházi rájátszásban az Elnök Kupáért játszanak tovább.

A középdöntős csoportok állása

* **I. csoport:** 1. Franciaország 4 pont (53-37), 2. Orosz csapat 4 (58-45), 3. Szlovénia 2 (46-47), 4. Szerbia 2 (47-53), 5. Lengyelország 0 (44-51), 6. Montenegró 0 (37-52).

* **II csoport:** 1. Norvégia 4 pont, 2. Hollandia 3 (86-46), 3. Svédország 3 (79-41), 4. Románia 2, 5. Kazahsztán 0 (35-84), 6. Puerto Rico 0 (25-103).

* **III. csoport:** 1. Dánia 4 pont (68-41), 2. Németország 4 (56-45), 3. Koreai Köztársaság 2 (60-58), 4. Magyarország 2 (56-54), 5. Csehország 0 (50-63), 6. Kongó 0 (41-70).

* **IV. csoport:** 1. Spanyolország 4 pont (60-32), 2. Brazília 4 (59-50), 3. Japán 2 (53-55), 4. Argentína 2 (44-58), 5. Horvátország 0 (51-58), 6. Ausztria 0 (48-62).

Brüsszelben mutatták be A székelység története angol kiadását

A székelység története angol nyelvű kiadását Brüsszelben, a Liszt Ferenc Intézetben mutatták be december 7-én, kedden, Vincze Loránt EP-képviselő, Hargita Megye Tanácsa, a Hargita Megyei Hagyományörzési Forrásközpont, a HUNINEU Alapítvány közös szervezésében.

Burányi Adrienne Éva, a Liszt Intézet igazgatója örömeinek adott hangot, hogy e rendkívüli esemény házigazdája lehetett. Kovács Tamás Iván, Magyarország belgiumi és luxemburgi nagykövete annak jelentőségéről beszélt, hogy az angol kiadást Európa szívében mutatják be. A könyv rámutat, hogy ez a számbelileg kis közösség mennyire fontos eleme Európának. Így fogalmazott: „egy ilyen gazdag múltú közösségnek van és kell legyen jövője, de ezért mindannyiunknak tenni kell, önöknek a Hargita lábánál, nekünk Európában és szerte a világon.”

Vincze Loránt európai parlamenti képviselő szerint Brüsszelben annyit tudnak rólunk, amennyit mi elmondunk magunkról. A brüsszeli rendezvényt kezdeményező EP-képviselő, a FÜEN elnöke tapasztalata szerint ez nem egyszerű és nem könnyű erőfeszítés, még akkor sem,

még csak nem is a pénzalapok, hanem az a kulturális tér, amelyben mi otthon vagyunk. Amelynek a székely emberek, a Székelyföld a része. Amelyben nemzetünk, kulturális kincseink, épített örökségünk, hagyományaink, anyanyelvünk otthon van, és otthon is érzi magát benne. És mi, magyarok teszünk is azért, hogy megmaradjunk, meg erősödjünk, fejlődjünk a szülőföldön, a székely emberek pedig kitűnnek ebben az erőfeszítésben” – mondta el Vincze.

Pappné Farkas Klára, a HUNINEU Alapítvány igazgatója elmondta: céljuk hiteles, szakszerű nemzetközi tájékoztatást adni a magyar nemzetrészek helyzetéről, így magától értetődő volt, hogy segítették az angol nyelvű kiadás megvalósulását és a bemutató megszervezését.

Gál Kinga európai parlamenti képviselő, a Fidesz alelnöke szerint hiánypótló angol nyelven elmondani e maroknyi nép múltját, küzdelmét, és megmutatni tenni akarását. A magyar Országgyűlés elnöke, Kövér László nevében is köszönetet mondott mindenkinek, aki részt vett a munkában, hozzátéve: nagy lépés ez, amely által nemzetközi szinten is láthatóvá válik a székelység ügye.

Borboly Csaba, Hargita Megye Tanácsának elnöke szerint a székelységnek nemcsak történelme, hanem jelene és jövője is van. „Régen nem volt ilyen egyszerű az információhoz hozzájutni. Sokan gyerekkorunkból emlékszünk, hogyan kellett, hogyan tudtuk áthozni a határon a történelemkönyveket. Ma már hangunk van Brüsszelben is. A brüsszeli jelenlétre pedig szükség van, hiszen további kapcsolatokat hozhat, amelyeket tartalommal kell megtöltenünk. Hiszem, hogy annak a csapatnak a munkája, amely először



ha gondosan megválogatják szavakat. Hozzátette: a rendezvényen ehhez a munkához egy új eszközt kaptak a székelyföldiektől: a székelység történetéről szóló, angol nyelvű könyvet.

„Számunkra Európa nem az uniós intézmények, nem a tisztviselők hada, nem a szabályozások sora,

a magyar kiadványt álmotda meg, majd sikerült román nyelven is megjelentetni, ma az angol nyelvű kiadvánnyal kiteljesedik. Kiemelten köszönetet szeretnék mondani Ferencz Salamon Alpárnak, valamikor fiatal politikus korunkban erről együtt álmotdunk. De kiemelten meg szeretném köszönni Hermann



Gusztáv Mihálynak és Orbán Zsolt-nak, hogy együtt vitték a projektet. Bíró Barna Botond alelnök és a Hargita Megyei Hagyományörzési Forrásközpont mindhárom nyelven való megjelentetés nehézségeit vállalták” – tette hozzá Borboly Csaba.

1989 decemberében hosszú útra indultunk mi, erdélyi magyarok, arra vállalkoztunk, hogy felforgatjuk a világot azért, mert olyan körülményeket akartunk, amelyek lehetővé teszik a szülőföldön való boldogulásunkat – mondta el Winkler Gyula európai parlamenti képviselő. Ehhez támpontok kellene – ilyen Magyarország támogatása, a határon túli magyarok szolidaritása és az RMDSZ csapata. „Útkeresés közben számunkra mindig az értékek adják meg az irányt, de eszközökre is szükség van, és a székelység angol nyelvű történelme egy ilyen eszköz” – fogalmazott.

Bíró Barna Botond, Hargita Megye Tanácsának alelnöke szerint jó érzés, hogy Brüsszelben a székelyekről szólhatott az este. Mint mondta, a jelen lévő csíki és udvarhelyszéki polgármesterek révén egy kicsit megismerhetik a székelyeket. Hozzátette, hogy karakteres nép a székely, a székely viccekből pedig ismerjük, hogy tud nevetni a saját hiányosságain, de azt is, hogy büszke székelységére. Azon munkálkodnak, hogy falakat törjenek át.

A kötetet Hermann Gusztáv Mihály és Orbán Zsolt történészek mutatták be. A nagy érdeklődés mellett szervezett estét a marosvásárhelyi Koszika & The Hotshots népdalfeldolgozásokból és saját dalokból álló koncertje kísérte.



A kötetet a Hargita Megyei Hagyományörzési Forrásközpont kiadója jelentette meg 2020 végén. Ugyanitt jelent meg az elmúlt időszakban **A székelység története** magyar és román nyelven. A kiadvány könnyen áttekinthető, diákoknak és felnőtteknek egyaránt olvasmányos és tetszetős, röviden és közérthetően összefoglalja a székelyekkel kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat minden korosztály számára. Megismerhetjük belőle a székelyek történetét, a régmúltól az ezredfordulóig.

A különféle korokat bemutató fejezetek szerzői pedagógusok, történészek: Ferencz S. Alpár, Forró Albert, Hermann Gusztáv Mihály, Kádár Gyula, Mihály János, Novák Csaba Zoltán, Novák Károly István, Orbán Zsolt, Sepsiszei Nagy Balázs, Sófalvi András és Sztáncuj Sándor József. Az illusztrációs anyag egy része Gyöngyössi János történeti grafikus munkája, aki a történészekkel, archeológusokkal és az építészekkel szoros együttműködve rajzolt meg egy-egy építészeti emléket vagy történelmi személyiséget.

A kötet a Hargita Megyei Hagyományörzési Forrásközpont oldaláról is megrendelhető:

<http://hagyomany.ro/kiadvanyok/>

Ferenc pápa kora reggel ment ki Rómába a zsúfoltság elkerülésére

A teljesen üres városban, reggel hat órakor hagyta el a Vatikánt, és ment el a Szeplőtelen Szűz Mária szobrához Ferenc pápa a december 8-i ünnepnapon, hogy a szigorú járványintézkedések miatt elkerülje a hívők tömörülését – közölte a szentszéki sajtóközpont igazgatója szerdán.

Ferenc pápa hat óra után néhány perccel érkezett meg a római belváros központjába, a Spanyol lépcsővel szomszédos Szűz Mária-szoborhoz.

A sötét és üres városban az egyházfő teljesen egyedül helyezte el egy kosár fehér rózsát a szobrot tartó oszlop talpzatához. A pápa – a Szentszék közleménye szerint – a betegek gyógyulásáért imádkozott, a háborútól és az éghajlatváltozás okozta válságtól szenvedő népekért, valamint azért, hogy „megenyhüljön kőből faragott szívük azoknak, akik falakat emelnek mások fájdalmának hártására”.

Szokás szerint az oszlop tetején álló Szűz Mária-szobrot megkoronázták másik fehér vi-

rágkoszorúval is, amelyet a római tűzoltók létrával helyeztek el.

Ferenc pápa ezt követően a római Santa Maria Maggiore-bazilikában található Szűz Mária-ikonnal imádkozott, majd visszatért a Vatikánba.

December 8-án a katolikus anyaszentegyház a szeplőtelen fogantatás ünnepét tartja, ez Olaszországban piros betűs ünnepnapnak számít. A szeplőtelen fogantatás tanát IX. Piusz pápa 1854. december 8-án emelte az egyház hit-tételévé, majd 1857-ben felavatta a Spanyol lépcsőnél emelt Szűz Mária-szobrot, melynek felállítását II. Ferdinánd nápoly-szicíliai király fizette.

Egyházi hagyományá vált, hogy a pápa minden évben felkeresi a szobrot, ahol hívők tömegei várják: Ferenc pápa tavaly is kora reggel látogatott el a helyszínre, mivel el akarta kerülni, hogy zsúfoltság alakuljon ki.

Az olasz családok december 8-án állítják fel otthonaikban a karácsonyfát, és helyezik el a betlehemet. (MTI)

Dömping karácsonyi filmekből

Rekordszámú, több mint 200 új karácsonyi mozifilm és televíziós produkció készült idén.

Az imdb.com nemzetközi filmes adatbázis szerint 2016-ban csupán ennek fele, 2011-ben pedig negyede született. A BBC hírportáljának cikke szerint ez jórészt annak köszönhető, hogy a tévécsatornák és streaming-szolgáltatók rájöttek: a karácsonyi produkciók sok nézőt ültetnek a készülékek elé.

A karácsonyi filmek mindig is népszerűek voltak, a *Reszketések*, *betörők*, az *Igazából szerelem* és *Az élet csodaszép* című klasszikusokat nem tudja megenni a közönség az ünnepek közeledtével.

A 2021-es rekord magyarázatához azonban az is hozzátartozik, hogy 2009-ben a Hallmark amerikai kábeltévécsatorna úgy döntött, hogy karácsonyra külön programot indít nézőinek. Az első karácsonyi visszaszámlálás alatt négy saját gyártású produkciót mutattak be,

melyek rekordszámú nézőt vonzottak. Idén a visszaszámlálás még korábban, már október 22-én elkezdődött, és 42 új karácsonyi filmet tartalmaz.

A rivális Lifetime tévécsatorna is felvette a kesztyűt, és ebben az évben már 35 saját karácsonyi produkciót ajánl kínálatában a nézőknek.

A streaming-szolgáltatók szintén komolyan veszik a kihívást: a Netflix tucatnyi saját filmet kínál karácsonyi választékában olyan sztárokkal, mint John Cleese, Kelsey Grammar és Brooke Shields.

Az imdb.com adatbázis csak a címükben a „karácsony” szót tartalmazó produkciókat számolta össze, de a karácsonyról szóló filmek ennél sokkal szélesebb mezőnyt takarnak. Az idei szezonban látható Keira Knightley főszereplésével a *Silent Night* című fekete komédia vagy a *Boxing Day* című film is, a produkciót jegyző író-rendező-színész Aml Ameen romantikus vígjátéka. (MTI)

Adóügyi enyhítések Marosvásárhelyen

Marosvásárhely Polgármesteri Hivatala felhívja az adófizető magán- és jogi személyek figyelmét, hogy a városi tanács 2021. október 28-ai 325-ös számú határozata pénzügyi enyhítési eljárást hagyott jóvá azokra vonatkozóan, akik tartozással szerepelnek az adó- és illetékosztály nyilvántartásában. A határozat célja a SARS-CoV-2-járvány okozta anyagi gondok enyhítése.

Az enyhítéseket a 2020/69-es számú sürgősségi kormányrendelet II. fejezete szabályozza, és arra vonatkozik, hogy törlik az adófizetőkre kirótt késedelmi

kamatot, amennyiben kifizetik a helyi adókat és illetékeket.

Akik részesülni kívánnak az említett eljárás biztosított enyhítésben, legkésőbb 2022. január 31-ig:

- nyújtsanak be egy erre vonatkozó igénylést;
- fizessék be az elmaradott összegeket, amelyek a helyi pénzügyi igazgatóság nyilvántartásában szerepelnek;
- nyújtsanak be a késedelmi bírságok érvénytelenítésére vonatkozó kérvényt.

A bel- és külkapcsolati osztály

Peking szabályozná a nagy energiaigényű adatközpontok és 5G állomások építését

A nagy energiaigényű adatközpontok építésének szabályozását írta elő Peking a helyi kormányzatok számára egy szerdán kiadott tervezetben Kína szén-dioxid-kibocsátással kapcsolatos céljainak elérése érdekében.

A Nemzeti Fejlesztési és Reform Bizottság internetes oldalán közzétett tervezetben az adatközpontokat és az ötödik generációs (5G) telekommunikációs technológiát a jövő gazdasági és társadalmi fejlődéséhez szükséges stratégiai forrásnak és közcélú infrastruktúrának nevezik. Rámutatnak, hogy az adatközpontok és az 5G kulcsszerepet játszanak az energiatakarékosság terén is. A tervezet ezért az adatközpontok és az 5G állomások alacsony szén-dioxid-felhasználá-

súvá alakításának támogatását jelöli ki. Eszerint a továbbiakban nem engedélyeznek olyan, nagy méretű, új adatközpontok felépítését, amelyek áramhatékonysági aránya meghaladja az 1,3-at, a meglévő központok közül pedig fokozatosan energiahatékonyabbá alakítanak azokat, amelyeknél ez az arány meghaladja az 1,5-öt.

Hangsúlyt fektetnének a hűtési technológiák energiafogyasztásának csökkentésére, támogatva az innovációt. Az adatközpontok esetében ugyanis az áramfogyasztás jelentős részét az adatok tárolására és feldolgozására használt számítógépes rendszerek hűtése teszi ki.

A tervezetben javaslatot tesznek továbbá a megújuló energiaforrások, egyebek mellett a szél- és napenergia használatának ösztön-

zésére, valamint arra is, hogy az adatközpontok munkafolyamatainak egy részét a fejlett kelet-kínai régiókból helyezték át az ország megújuló energiaforrásokban gazdag, nyugati területeire.

Kína szén-dioxid-kibocsátással kapcsolatos vállalásainak két fő pontja, hogy az ország 2030-ra elérje a szén-dioxid-kibocsátás csúcsát, 2060-ra pedig karbonsemlegessé váljon.

2011 óta Kína több szentet fogyasztott, mint a világ többi része együttesen. Emellett mindazonáltal a világ országai közül a legtöbbet fektet a tiszta energiaforrásokba. A világ második legnagyobb gazdaságának számító ország 2030-ra húsz százalékra kívánja növelni a nem fosszilis energia arányát a teljes energiakészletében. (MTI)

Megalakult az új német kormány

Megalakult szerdán Berlinben Németország új kormánya, a Német Szociáldemokrata Párt (SPD), a Zöldek és a liberális Szabad Demokrata Párt (FDP) Olaf Scholz vezette koalíciója.

Olaf Scholzt szerdán kora délelőtt választotta meg kancellárnak a szövetségi parlament (Bundestag). A politikus ezután átvette megbízólevelét Frank-Walter Steinmeier szövetségi elnöktől, majd letette hivatali esküjét a parlamentben. Esküjének szövegéből kihagyta azt a szabadon választható részt, hogy „Isten engem úgy segéljen”.

Scholz után a kormány tagjai is átvették megbízólevelüket az államfőtől – akinek hivatalába Cem Özdemir mezőgazdasági miniszter kerékpáron érkezett –, majd miniszteri esküt tettek a parlamentben.

Olaf Scholz kormányában 16 miniszter dolgozik, nyolc nő és nyolc férfi. Az SPD-nek 7, a Zöldeknek 5, az FDP-nek 4 minisztere van.

Az új német kancellár 63 éves, házasságban élő Britta Ernst, a brandenburgi tartományi kormány SPD-s oktatási minisztere –, jogász végzettségű, a kilencvenes évek végéig munkajogi ügyvéd volt Hamburgban. Hivatásos politikusként 1998 óta dolgozik, akkor választották meg először szövetségi parlamenti képviselőnek.

Pályája az 1998-2005 közötti időszakban, a Gerhard Schröder vezette SPD-Zöldek koalíció idején összefonódott a kancelláréval. Schröder támogatása révén került be 2001-ben az SPD elnökségébe, amelyben 2019-ig viselt különböző tisztségeket. Viszonya az SPD funkcionáriusaival soha nem volt felhőtlen, gyakran egyenesen viharos volt, éppen úgy, mint Gerhard Schröder és az SPD kapcsolata, mert mindig – Schröder 2005-ös távozása óta is – a pragmatikus, a szociális piacgazdaság modelljének megújítására törekvő, szociálliberalisként is jellemzett, Schröder-féle irányvonalat képviselte.

Olaf Scholz és a karakteres baloldali politikát a párt tagságánál és szavazóinál jóval inkább szorgalmazó SPD-s tisztségviselők viszonyát jelzi, hogy 2004-ben, megválasztása után alig két évvel, távozni kényszerült a pártfőtitkári tisztségből, a 2019-es elnökválasztáson pedig társelnökjelölt társával, Klara Geywitz-cel – kormánya építésügyi miniszterével – alulmaradt az SPD-t azóta vezető Saskia Esken és Norbert Walter-Borjans duójával szemben.

Ugyanakkor Gerhard Schröder bukása után megszerezte helyét a politika első vonalában, 2011-ig parlamenti képviselő volt, és 2007-től 2009-ig munkaügyi miniszter Angela Merkel első, nagykoalíciós – a CDU/CSU jobbközép pártszövetség és az SPD által alkotott – kormányában. Képviselői mandátumát 2011-ben adta vissza, miután megválasztották Ham-

burg ügynevezett első polgármesterének, vagyis a tartományi rangú város kormánya vezetőjének. Az északnémet nagyvárost 2018-ig vezette, majd kancellárrá választásáig pénzügyminiszter és alkancellár volt Angela Merkel utolsó kormányában.

Pártja 2020 nyarán jelölte őt kancellárnak, miután korábbi ellenfelei belátták, hogy népszerű pénzügyminiszterként neki lehet a legnagyobb esélye győzelemre vezetni a szociáldemokratákat a 2021 szeptemberi Bundestag-választáson. A 2005 óta minden választáson egyre gyengébben teljesítő SPD egészen a kampány utolsó szakaszáig, a július-augusztusi időszakig a második-harmadik helyen állt a felmérésekben, győzelmét pedig a legtöbb elemző elsősorban annak tulajdonítja, hogy Olaf Scholz a CDU/CSU jelöltjével, Armin Laschettel ellentétben nem követett el komoly hibákat a kampányban.

A három párt közös munkáját megalapozó koalíciós szerződésben nem szerepelnek például olyan klasszikus szociáldemokrata törekvések, mint a leginkább jómódú rétegek adóterheinek emelése. A megállapodás fő szervező elve a három partnert a legszorosabban összekötő közös érték, a haladás. Ez a gyakorlatban mindenekelőtt az ország modernizálását – például a digitális infrastruktúra fejlesztését – szolgáló állami beruházások növelését jelenti. Ugyanakkor a koalíciós pártok elkötelezték az ügynevezett alkotmányos adósságfék szabálya mellett, amely előírja, hogy a konjunkturális hatásoktól megtisztított költségvetési hiány nem haladhatja meg a hazai össztermék (GDP) 0,35 százalékát.

A szerződés alapján Németország az eredetileg ütemezett 2038 helyett 2030-ra felhagyja a kőszén alapú áramtermeléssel, és ugyancsak 2030-ra a jelenlegi 45 százalékról 80 százalékra emelik a megújuló forrásokból termelt áram arányát. A kormány legelső intézkedései között 9,60 euróról 12 euróra emelik az óránkénti bruttó minimálbért. A kiemelt témák közé tartozik a nagyvárosi régiókban jellemző lakásínség enyhítése, a tervek szerint a szabályozási eszközökkel és támogatásokkal az utóbbi éveket jellemző 250-290 ezres szintről 400 ezerre emelik az évente épített lakások számát. A többi között arról is megállapodtak, hogy bevezetik a kannabisz legális és ellenőrzött értékesítését.

Az utóbbi évek egyik leginkább vitatott ügyével, a menekültügyi rendszer alakításával kapcsolatban a szerződés folyamatosságot jelez. A középpontban továbbra is az illegális migráció visszaszorítása és a folyamatok rendezett, ellenőrzött keretbe szervezése áll. Így a többi között rögzítették, hogy el kell indítani egy „hazatelepítési offenzívát”, amelynek célja a bűnöző és más veszélyes elutasított menedékkérők kitoloncolása. (MTI)

FONTOS TELEFONSZÁMOK

- Romtelecom-tudakozó
 - információ - 118-932
 - általános - 118-800
- Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112
- Rendőrség - 0265/202-305
- SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110
- Sürgősségi szolgálat:
 - gyermekeknek - 0265/210-177
- Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330
- GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS, otthongondozó szolgálat, 8-16 óra között: 0736-883-110
- Optika-Optofarm - 0265/212-304 - 0265/312-436 - 0265/250-120 - 0265/263-351 - 0265/263-351
- Optolens szemsebészet - 0265/250-344
- Marmed járóbeteg-rendelő: - 0756-468-658 - 0729-024-380 - 0751-114-307
- Labor e-mail: marmed@marmed.ro, www.marmed.ro
- Dora Optics - 0733-553-976
- Dora Medicals - 0265/212-971
- Radiológia, echográfia Dr. Jeremiás István - 0265/222-446
- Emma vendéglő, hidegtalák készítése - 0740-083-077 - 0365/404-664
- Prefektúra - 0265/266-801
- RDS-RCS - 0365/400-401 - 0365/400-404
- Áramszolgáltató vállalat - 0800-801-929
- vidék - 0265/929
- Delgaz Grid - 0265/200-928 - 0800/800-928
- Aquaserv:
 - hideg víz-csatorna - 0265/215-702
 - közönségszolgálat - 0265/208-888
 - központ - 0265/208-800 - 08008 208-888
- Fogyasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625
- Vasútállomás - 0265/236-284
- Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119 - 0744-282-710
- Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
- Koporsók, kellékek, koszorúk - 0745-606-215 - 0745-606-269
- és halottszállítás - 0758-047-604
- Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442 - 0265/262-907

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.

TELKET VÁSÁROLNÉK

Nyárádra, Marosra nyíló eladó telket keresek, 1 hektárnál nagyobbat, Marosvásárhely 30 km-es körzetében. Tel. 0737-717-780. (sz.-I)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ héjatlan tökmag. Tel. 0747-480-255. (14090-I)

ELADÓ tiszta szilvapálinka, 40 lej/liter és gyümölcs-pálinka, 30 lej/liter. Tel. 0740-348-335. (14132)

ELADÓK húsdisztnók. Tel. 0746-205-009. (14138-I)

ELADÓ garázs a Bodor Péter sor 8-as tömbház körül. Tel. 0746-205-009. (14138-I)

MINDENFÉLE

FESTÉST, csempézést, gipszkarton- és ajtószereplést vállalkozók. Tel. 0771-393-848. (14125)

VÁLLALUNK: garázsjavítást, ács-munkát és bármilyen javítást. Tel. 0767-837-782. (14050)

VÁLLALUNK: tetőjavítást, csatorna-javítást, festést, bármilyen javítást. Tel. 0759-467-356. (14050)

VÁLLALUNK: benti munkát, csatorna-javítást, tetőjavítást, bármilyen javítást. Tel. 0755-654-115. (14050)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy DÓSA VILMOS mérnök életének 73. évében, 2021. december 8-án hajnalban csendesen megpihent. Drága halottunkat 2021. december 10-én, pénteken 15 órakor helyezük örök nyugalomra a marosvásárhelyi református temetőben. Nyugalma legyen áldott! A gyászoló család. (14136-I)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

ÁLLATGONDOZÓT alkalmazunk teljes ellátással. Tel. 0744-624-809. (22904)



Születésnapodon gyere a Dora Optics üzleteibe és annyi kedvezményt adunk szemüveglencséd árából, ahány évet aznap töltöttél!

MAROSVÁSÁRHELY (KÖZPONT)

P-ța Mărășești, nr. 21.
0733 553 976

MAROSVÁSÁRHELY (TUDOR)

B-dul 1 Dec. 1918. nr. 126.
0755 088 379

MAROSLUDAS

Str. B-dul 1 Dec. 1918. nr. 7.
0735 786 853

MEDGYES

Str. Pompierilor nr. 4.
0735 830 678

NYÁRÁDSZEREDA

Str. Pompierilor, nr. 1.
0733 553 973

SZÁSZRÉGEN (CARDINAL)

Str. Cardinal Alexandru
Todea, nr. 25/A
0728 908 856

DICSŐSZENTMÁRTON

Str. Victoriei, nr. 21.
0736 386 353

SZÁSZRÉGEN (LIBERTĂȚII)

B-dul Libertății 12/2
0733 553 971

ADVENTI KÖNYVVÁSÁR A KULTÚRPALOTÁBAN
december 10 - 12.

KÖNYV- ÉS KÉZMŰVESVÁSÁR
GYEREKPROGRAMOK
BÁBSZÍNHÁZ + MESEMONDÁS
KÉZMŰVESKEDÉS + TOMBOLA

Szabó Edit meseterapeuta KÖNYVBEMUTATÓIA
BESZÉLGETÉSEK *Dr. Kádár Annamária*val

ÜZENET SZERETETTEL

ÜZENET SZERETETTEL
0737-37 30 30
MAROSVÁSÁRHELY,
PREDEAL UTCA 12.,
540 345

ETV TELEVIZIÓ

therezia®
Mezőpaniti tejtermékek...

r • a • d • i • o

radio

www.radiogaga.ro

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Cipősdoboznyi SZERETET

Mennyi szeretet fér egy cipősdobozba?

Nem kell kivárnod a decemberi nyüzsgést és hajtást, hogy meglepj egy kislányt Karácsony alkalmából, ugyanis A Szászrégeni Közösségért Egyesület és a Szászrégeni Ifjúsági Szervezet idén cipősdoboz akciókat szervez azok számára, akik a nagy karácsonyi hajtás ellenére is szeretnének meglepetéssel kedveskedni azoknak a gyerekeknek, akik más módon nem kaphatnak karácsonyi ajándékot.

Tegyük szebbé az idei ünnepet!

Az elkészült ajándékcsomagot legkésőbb december 15-ig juttasd el szászrégeni begyűjtő helyeink valamelyikébe! A programról és a helyszínekről bővebb infót a 0742-358-209 vagy a 0747-964-321 telefonszámon igényelhetsz. Hívj bátran!

A Szászrégeni Közösségért EGYESÜLET

SZISZ